

Implementatie van de nieuwe richtlijn asbest

Markt- en impactanalyse

Panteia

Implementatie van de nieuwe richtlijn asbest

Markt- en impactanalyse

Auteur(s)

Henri Faun, John Boog, Tom Kruis,
Aram Klijn, Bart van Doesburg

Opdrachtgever(s)

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Gepubliceerd

Zoetermeer, 13-3-2026

Projectnummer

11397

Versie

1.1

Status

Definitief

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Panteia. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Panteia. Panteia aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond: een nieuwe richtlijn	4
1.2	Onderzoeksvragen	5
1.3	Onderzoeksopzet	5
1.4	Limitaties	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Marktverkenning	8
2.1	Inleiding en disclaimer	8
2.2	Aantallen bedrijven per branche	9
2.3	Werkenden	19
2.4	Projecten	24
3	Effectmeting	34
3.1	Toelichting op effectmeting	34
3.2	Vergunningplicht	35
3.3	Bewijs van naleving	37
3.4	Opleidingen	42
3.5	Identificatie/inventarisatie	50
3.6	Meldingsplicht	52
3.7	SMART-ns	54
3.8	Tussentijdse metingen	55
3.9	Eindbeoordelingen	55
3.10	Afzettingen en waarschuwingsborden	59
3.11	Medische keuring	61
3.12	Conclusie: volledige effecten	62
	Bijlagen	
Bijlage 1	Geconsulteerde partijen	65
Bijlage 2	Toelichting enquête	66

1 Inleiding

In de periode september tot en met december 2025 voerde Panteia een markt- en impactanalyse uit die inzicht biedt in de (mogelijke) gevolgen van de implementatie van de nieuwe asbestrichtlijn.

1.1 Achtergrond: een nieuwe richtlijn

Asbest is een gevaarlijke en kankerverwekkende stof die nog in een aanzienlijk deel van de gebouwde objecten in Nederland voorkomt. Het vormt een ernstig gezondheidsrisico wanneer vezels vrijkomen en worden ingeademd, bijvoorbeeld tijdens renovatie- of sloopwerkzaamheden. De Wereldgezondheidsorganisatie beschouwt asbestblootstelling wereldwijd als een van de voornaamste oorzaken van werkgerelateerde kankers. In Nederland is het gebruik van asbesttoepassingen sinds 1994 verboden.

Met de geplande renovatiegolf in het kader van de Europese Green Deal, waarbij veel gebouwen uit de vorige eeuw worden opgeknapt, neemt de kans op blootstelling verder toe. De combinatie van een grote bestaande asbestvoorraad en een toename van werkzaamheden maakt dat de aanpak van het asbestvraagstuk steeds urgenter wordt.

Het Europees Parlement heeft in oktober 2021 via een resolutie de Commissie opgeroepen om met een integrale aanpak te komen voor een “asbestvrij” Europa. Naar aanleiding van deze oproep heeft de Europese Commissie in 2022 een pakket aan maatregelen aangekondigd om de asbestrisico's grondig aan te pakken. Onderdeel hiervan is de herziening van de Asbestrichtlijn. In oktober 2023 bereikten de lidstaten en het Europees Parlement een politiek akkoord over nieuwe regels voor asbestbescherming op het werk. In november 2023 is de wijzigingsrichtlijn formeel vastgesteld als Richtlijn (EU) 2023/2668.

De nieuwe richtlijn brengt een aantal belangrijke wijzigingen met zich mee om werknemers beter te beschermen tegen blootstelling aan asbest. Deze wijzigingen vormen het uitgangspunt voor de nationale implementatie in alle EU-lidstaten, die de richtlijn uiterlijk op 21 december 2025 in hun eigen wet- en regelgeving moeten omzetten. In Nederland gebeurt dit door aanpassingen in de Arbeidsomstandighedenwet, het Arbeidsomstandighedenbesluit en in de ministeriële regeling, waarin de aangescherpte normen en uitvoeringsbepalingen worden verankerd. Daarnaast moeten de aanpassingen via technische wijzigingen ook worden verwerkt in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Er worden dus ook in Nederland nieuwe regels voor het werken met asbest van toepassing. Een belangrijke wijziging is dat er een vergunningplicht komt voor alle organisaties en zelfstandigen die asbest verwijderen. Deze vergunningplicht komt

grotendeels in plaats van het huidige systeem met persoonscertificering. Ook vervalt een aantal uitzonderingen die nu nog in de Nederlandse wet- en regelgeving van kracht zijn.

1.2 Onderzoeksvragen

In het kader van de nieuwe richtlijn is het van belang vooraf helder te krijgen wat de invoering van de nieuwe regels betekent voor bedrijven en andere betrokken partijen. Het hiervoor geschetste kader wordt onderzocht aan de hand van een marktanalyse en impactanalyse van de nieuwe regels. Het doel van dit onderzoek is om in kaart te brengen:

- hoeveel en welk type bedrijven vergunningplichtig zullen worden;
- wat de impact van de nieuwe regelgeving is op verschillende stakeholders, zoals bedrijven, medewerkers, toezichthouders en opleidingsinstellingen.

Het onderzoek richt zich hiermee op twee centrale vragen:

1. *Hoeveel bedrijven en welk soort bedrijven gaan straks een vergunning aanvragen? (Met specifieke aandacht voor de bedrijven die in de huidige situatie buiten het certificatiestelsel werkzaamheden in risicoklasse 1 verrichten.)*
2. *Wat zijn de effecten van de nieuwe regelgeving voor de verschillende stakeholders? (Bedoeld wordt: de gevolgen voor bedrijven, medewerkers, toezichthouders en opleidingsinstellingen.)*

Deze onderzoeksvragen vormen het uitgangspunt voor de aanpak die in de volgende paragraaf wordt toegelicht.

1.3 Onderzoeksofzet

De markt- en impactanalyse hebben wij uitgevoerd aan de hand van de volgende stappen:

- **Deskresearch:** Wij verzamelden en analyseerden bestaande bronnen over regelgeving, marktstructuur, betrokken bedrijfstypen en het gedifferentieerde vergunningstelsel, en gebruikten deze inzichten om de doelgroep te segmenteren, het aantal vergunningplichtige bedrijven te schatten en de interview- en enquêtevragen op te stellen.
- **Interviews:** Wij voerden semigestructureerde interviews uit met totaal 33 stakeholders om ervaringskennis op te halen, aannames te toetsen, belemmeringen en behoeften te inventariseren en kwalitatieve input te verzamelen voor de verdere analyse en kostenraming. De gesprekken waren als volgt verdeeld over de verschillende stakeholders:
 - 12 brancheorganisaties
 - 5 bestaande gecertificeerde saneerders
 - 6 (mogelijke) nieuwe toetreders tot het vergunningstelsel
 - 4 certificerende instellingen
 - 3 opleidingsinstellingen
 - 2 toezichthouders
 - 1 overige overheidsorganisatie

Een deel van de gesproken organisaties is ook schriftelijk om input gevraagd voor de markt- en impactanalyse. Een volledige lijst met geconsulteerde partijen hebben wij opgenomen in bijlage 1.

- **Enquête:** Wij hebben een kwantitatieve enquête uitgezet via brancheorganisaties en online kanalen om inzicht te krijgen in de bekendheid met de nieuwe regelgeving, de aard en omvang van asbestgerelateerde werkzaamheden, de verwachte impact, de bereidheid tot vergunningaanvraag en de informatiebehoefte.
De enquête leverde een respons van 225 volledig ingevulde vragenlijsten op. Daarmee waren de resultaten niet voor alle branches representatief. Wel bood de enquête goede aanknopingspunten voor de netbeheerders, de industrie en de bouwinstallatie. De overige resultaten zijn vooral kwalitatief geïnterpreteerd. Zie ook bijlage 2.
- **Analyse op basis van het Activity Based Costing-model:** Wij inventariseerden de processen die door de vergunningplicht worden geraakt, verzamelden relevante parameters en kostenindicatoren, berekenden minimale en maximale kostenramingen per doelgroep en vergunningtype en werkten scenario's met hoge en lage varianten uit.

1.4 Limitaties

Ondanks de brede onderzoeksopzet en de combinatie van methoden blijven er enkele belangrijke onzekerheden bestaan die van invloed zijn op de interpretatie van de resultaten. Een belangrijke bron van onzekerheid betreft de mate waarin bedrijven daadwerkelijk een vergunning zullen aanvragen. Het is mogelijk dat sommige bedrijven de aanvraag als te tijdrovend en/of kostbaar ervaren in verhouding tot het beperkte aantal asbestprojecten dat zij jaarlijks uitvoeren. Zij vragen dan mogelijk geen vergunning aan en laten het werk aan de organisaties die in de toekomst wel nog asbest mogen verwijderen.

Daarnaast is er onzekerheid over verschillende kwantitatieve parameters, waaronder het exacte aantal asbestgerelateerde werkzaamheden per bedrijf, de feitelijke omvang van de groep bedrijven die onder de vergunningplicht zal vallen en het totaal aantal medewerkers dat in de praktijk met asbest in aanraking komt. Deze variabelen zijn slechts gedeeltelijk kwantitatief onderbouwd en kennen ruime bandbreedtes.

Verder kent de enquête beperkingen in haar toepasbaarheid voor enkele schattingen. Hoewel de respons van 225 ingevulde vragenlijsten een solide basis biedt voor indicatieve inzichten, bleek deze gegevensbron minder robuust om voor alle parameters statistisch betrouwbare puntschattingen te maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de vergunningbereidheid, het aantal werkzaamheden per bedrijf en de verdeling over de verschillende typen vergunningen. De enquête levert daarmee waardevolle informatie op, maar de kwantitatieve onderbouwing is op enkele parameters beperkt.

Door deze onzekerheden is in de kwantitatieve analyse gewerkt met expliciete aannames, bandbreedtes in plaats van puntschattingen en scenario's waarin een hoge en een lage variant van de uitkomsten worden onderscheiden. Het presenteren van zowel lage als hoge waarden maakt de onzekerheidsmarge inzichtelijk en biedt beleidsmakers een realistisch beeld van mogelijke uitkomsten.

Alle gehanteerde aannames zijn gebaseerd op de best beschikbare informatie uit deskresearch, interviews, enquête en kostenanalyse en zijn transparant gedocumenteerd. Hierdoor zijn de resultaten navolgbaar en kunnen aannames in de toekomst, wanneer nieuwe informatie beschikbaar komt, waar nodig worden bijgesteld.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit twee inhoudelijke hoofdonderdelen. In Hoofdstuk 2 presenteren we de marktanalyse. Hierin geven wij inzicht in de omvang en samenstelling van de bedrijven die naar verwachting een vergunning zullen moeten aanvragen, het aantal werkzame personen dat met asbest in aanraking komt en het aantal projecten waarin asbest wordt verwijderd.

Hoofdstuk 3 bevat de impactanalyse. In dit hoofdstuk beschrijven wij de effecten van de nieuwe regelgeving, waarbij we de resultaten van de kostenanalyse weergeven. De effecten zijn uitgedrukt in bandbreedtes (hoge en lage varianten), zodat de onderliggende onzekerheden expliciet zichtbaar zijn.

2 Marktverkenning

2.1 Inleiding en disclaimer

In dit hoofdstuk lichten wij toe hoe wij zijn gekomen tot het bepalen van de omvang van:

1. De aantallen bedrijven die asbest verwijderen en om die reden een vergunning moeten aanvragen.¹
2. De aantallen personen die zelf met asbest werken en hiervoor een opleiding moeten volgen.
3. De aantallen projecten die er per jaar worden uitgevoerd waarvoor een inventarisatieplicht, meldingsplicht, tussentijdse meting en eindbeoordeling van toepassing is of wordt.

NB: het gaat hier dus niet alleen om de toe- of afnames van bedrijven, personen en projecten, maar om de totalen. Deze dienen als uitgangspunt om de totale kosten te kunnen berekenen. Op basis van een berekening van de huidige kosten komen we tot de netto-effecten van de nieuwe regels.

De berekeningen van de omvang van de aantallen vergunningaanvragen, medewerkers en projecten hebben wij gemaakt aan de hand van verschillende branches waarin de organisaties en werkenden met asbest in aanraking kunnen komen. Daarbij zijn wij voor de meeste branches uitgegaan van de omvang van deze branches naar SBI-indelingen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In voorkomende gevallen hebben wij ons op andere bronnen gebaseerd, bijvoorbeeld aantallen gecertificeerde bedrijven voor het verwijderen van asbest. De betrokken brancheorganisaties hebben input geleverd om tot de berekeningen te komen. Per branche geven wij aan welke SBI-codes wij hebben betrokken, welke aannames wij hebben gemaakt en hoe wij tot de gebruikte aantallen zijn gekomen.

Disclaimer: aantallen zijn schattingen

De door ons berekende en beredeneerde aantallen zijn schattingen. Slechts een deel van de benodigde informatie om te komen tot een markt- en impactmeting is beschikbaar. De volgende gegevens zijn bekend:

- Het huidige aantal bedrijven dat gecertificeerd is voor asbestverwijdering.
- Het huidige aantal personen dat gecertificeerd is voor asbestverwijdering.
- Het huidige aantal projecten dat gemeld wordt via het Landelijk Asbest Volgstelsel (LAVS) of direct bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) wordt gemeld (inclusief indeling in de huidige risicoklassen).
- De verwijderde asbesttoepassingen die de afgelopen 13 jaar in SMA-rt zijn vastgelegd, met differentiatie naar binnen-buiten.
- Het aantal 'ontdoeners' van asbest vanuit het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (een bestand waarin deels de verwijderaars en deels de locaties van verwijdering zijn opgenomen).

¹ Wij gaan er in onze berekeningen van uit dat de organisaties die op dit moment asbest verwijderen dit ook in de toekomst blijven doen. In de praktijk kunnen organisaties ervoor kiezen om geen asbest meer te verwijderen en daarmee geen vergunning meer nodig hebben.

- Van twee sectoren is het aantal organisaties dat een vergunning moet aanvragen bekend: de acht netbeheerders en de tien waterbedrijven moeten alle een vergunning aanvragen omdat zij asbest verwijderen.

Naast deze zaken die wel bekend zijn, zijn er veel onbekende variabelen die nodig zijn om tot een berekening te komen. Door de huidige uitzonderingen in de wet- en regelgeving voor het melden van asbestverwijderingen en door ontbrekende (volledige en openbare) gegevens zijn dat:

- Het totaal aantal bedrijven dat op dit moment asbest verwijdert.
- Het aantal bedrijven dat bij de invoering van de nieuwe richtlijn zal besluiten om zelf geen asbest meer te verwijderen en dus geen vergunning aanvraagt.
- Het totaal aantal werkzame personen dat op dit moment asbest verwijdert.
- Het totaal aantal asbestverwijderingen dat op dit moment jaarlijks plaatsvindt.
- Welke asbesttoepassingen er jaarlijks verwijderd worden, die niet in SMA-rt zijn vastgelegd.
- De kenmerken van de asbestverwijderingen die nu onder de uitzondering voor de meldplicht vallen (type toepassingen, aantallen verwijderingen).
- Het aantal asbestverwijderingen dat onder de toekomstige uitzonderingen voor de meldplicht vallen, vanwege calamiteiten of storingen.

Bovendien treden er door veranderingen in de regelgeving verschuivingen op. Zo komen de bestaande risicoklassen niet overeen met de nieuwe vergunningcategorieën. Er zijn geen specifieke aantallen bekend waarmee deze verschuiving precies kan worden berekend.

Bovendien zijn er bij verschillende gesproken stakeholders zorgen over de huidige mate van naleving van wet- en regelgeving. Vooral meldingen van verwijderingen en meldingen bij het afvoeren van asbest zouden door onbekende maar aanzienlijke aantallen bedrijven niet worden gedaan, ondanks dat ze hiertoe wel wettelijk verplicht zijn. Hierdoor is er in de formeel vastgelegde statistieken sprake van onderrapportage van aantallen bedrijven en asbestverwijderingen. Mochten deze bedrijven zich na invoering van de nieuwe richtlijn wel beter aan de wet gaan houden, dan komen de maatschappelijke kosten in de praktijk hoger uit dan wij op basis van huidige bekende gegevens kunnen bepalen.

Kortom, de in dit rapport gepresenteerde berekeningen hebben een indicatief karakter. Zij zijn gebaseerd op de best beschikbare gegevens en zijn met zorgvuldige methodologische afwegingen opgesteld. Gegeven onzekerheden is gewerkt met bandbreedtes, die de spreiding van de uitkomsten weergeven. De feitelijke waarden zullen naar verwachting binnen deze marges liggen.

2.2 Aantallen bedrijven per branche

Voor de impactanalyse is het vooral relevant om inzicht te hebben in het aantal bedrijven dat een vergunning zal aanvragen, inclusief een uitsplitsing naar de verwachte aantallen aanvragen voor een vergunning 'beperkt', vergunning 'basis' en een vergunning 'uitgebreid'.

Op hoofdlijnen maken wij onderscheid tussen de volgende groepen bedrijven die asbest verwijderen:

1. **De huidige gecertificeerde saneerders.** In januari 2026 zijn dit 261 organisaties. Wij gaan ervan uit dat al deze organisaties een vergunning uitgebreid zullen aanvragen. De reden hiervoor is dat deze organisaties hun werkwijzen niet of nauwelijks hoeven aan te passen om een vergunning 'uitgebreid' te krijgen. Daarmee houden zij de flexibiliteit om in hun dienstenaanbod veel verschillende asbesttoepassingen te verwijderen. Indien zij ervoor zouden kiezen om een vergunning 'basis' aan te vragen, komen zij niet meer in aanmerking voor aanvragen voor saneringen van toepassingen in de categorie 'uitgebreid'. Dit zou hun dienstenaanbod beperken. In de praktijk zou dit wel kunnen gebeuren, bijvoorbeeld voor bedrijven die zich uitsluitend richten op asbestdaken, die in 'basis' komen. Maar omdat we niet weten hoeveel bedrijven hiervoor zullen kiezen, houden we voor de berekeningen aan dat alle huidige gecertificeerde asbestverwijderaars een vergunning 'uitgebreid' aanvragen.
2. **Ondernemingen die asbest saneren als onderdeel van één van de uitzonderingen voor de meldingsplicht.** Dit zijn organisaties en zelfstandigen die niet gecertificeerd zijn en asbest verwijderen in één van de volgende toepassingen, die nu zijn uitgezonderd van de meldplicht:
 - a. grondwerken;
 - b. buizen die deel zijn van het ondergrondse openbare water-, gas-, elektra-, riool- of telecomleidingnet;
 - c. rem- en frictiematerialen;
 - d. geklemd vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
 - e. verwarmingstoestellen;
 - f. beglazingskit in kassen;
 - g. pakkingen in verbrandingsmotoren, procesinstallaties en verwarmingstoestellen tot 2250 kW;
 - h. wegen als bedoeld in het Besluit asbestwegen milieubeheer;
 - i. gas- en elektrotechnische componenten in het gas- en elektriciteitsnet.

Wanneer wij dit vertalen naar branches gaan wij ervan uit dat dit organisaties en zelfstandigen zijn in de:

- installatiebranche en installatietechniek;
- riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels
- grondverzet;
- netbeheerders;
- waterbedrijven;
- industrie;
- auto-onderhoud (met het oog op oldtimers).

Uit gesprekken met vertegenwoordigers van deze branches blijkt dat deze bedrijven in de concept-regelgeving doorgaans een vergunning 'basis' nodig hebben om pakkingen, fitterskit, koord, asbestcement en/of rem- en frictiematerialen te mogen verwijderen. Doordat deze werkzaamheden momenteel zijn uitgezonderd van de meldplicht is het niet bekend hoeveel bedrijven deze verwijderingen in de praktijk daadwerkelijk uitvoeren. Hierover zijn geen registratiegegevens en ook de brancheorganisaties hebben niet in beeld om welke aantallen bedrijven het precies gaat. Alleen van de

netbeheerders en de waterbedrijven is wel bekend hoeveel organisaties dit zijn.

- 3. Ondernemingen die op dit moment asbest saneren in risicoklasse 1 die niet onder de uitzonderingen voor de meldingsplicht vallen.** Dit zijn organisaties die veelal beperkte hoeveelheden asbest saneren in de huidige risicoklasse 1. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om organisaties in de volgende branches:
- schilders en glaszetters;
 - renovatie & onderhoud van gebouwen (woningen & utiliteitsbouw).

Voor deze bedrijven en activiteiten geldt geen uitzondering voor de meldingsplicht voor het saneren van asbest. Zij moeten een sanering melden bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Vanuit de gegevens van de NLA kunnen dus inschattingen worden gemaakt om welke aantallen bedrijven dit gaat.

Kortom: bij gebrek aan nauwkeurigere informatie, en op basis van de gesprekken met brancheorganisaties en bedrijven maken wij de volgende globale aannames voor onze berekeningen:

1. Huidige gecertificeerde asbestverwijderaars vragen alle een vergunning 'uitgebreid' aan.
2. Organisaties die uitgezonderd zijn van de meldingsplicht maar wel asbest verwijderen vragen alle een vergunning 'basis' aan.
3. Organisaties die niet-gecertificeerd zijn maar in de afgelopen jaren wel asbest hebben verwijderd in risicoklasse 1 en in de toekomst asbest blijven verwijderen vragen een vergunning 'beperkt' aan.

Bij het maken van een onderscheid tussen typen vergunningen (beperkt, basis, uitgebreid) die de organisaties naar verwachting aanvragen, hebben wij er dus voor gekozen om één type vergunning aan elke sector toe te wijzen. In de praktijk kan het voorkomen dat een deel van de bedrijven in een sector ervoor zal kiezen om een 'lagere' type vergunning aan te vragen (dus 'basis' in plaats van uitgebreid en 'beperkt' in plaats van 'basis'). Het omgekeerde kan ook: een ondernemer kan meer kansen voor het uitvoeren van werkzaamheden zien door het aanvragen van een 'hogere' vergunning.

De keuze om één type vergunning aan elke sector toe te wijzen hebben wij gemaakt omdat het niet op voorhand te zeggen is welk aandeel van de organisaties eventueel voor een hogere of lagere vergunning zal kiezen. Daarom hebben wij ervoor gekozen om uit te gaan van wat de meest logische keuze is voor de meerderheid van de organisaties in een sector.

Samengevat ziet de indeling in sectoren waarin organisaties asbest verwijderen er als volgt uit:

Branche	SBI codes (volgens SBI 2008)	Toepassingen	Vergunningtype
Algemene burgerlijke- en utiliteitsbouw	4120: Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw	Kit voor beglazing en dilataties, kunststoffen, vensterbanken	Beperkt
Onderhoud: schilders en glaszetters	4334: Schilderen en glaszetten	Kit voor beglazing en dilataties	Beperkt
Grond-, water- en wegenbouw	4221: Leggen van rioleringen, buizen en pijpleidingen; aanleg van bronbemaling, 4222: Leggen van elektriciteits- en telecommunicatiekabels, 4312: Grondverzet	Asbestcement, bodem	Basis ²
Installatiebranche	Verschillende subbranches, met name: 4321: Elektrotechnische bouwinstallatie, 4322: Loodgieters- en fitterswerk; installatie van sanitair en van verwarmings- en luchtbehandelingsapparatuur, 4329: Overige bouwinstallatie, 4391: Dakdekken en bouwen van dakconstructies, 3324: Installatie elektrische apparatuur	Toestellen, bitumen, asbestcement, pakkingen, fitterskit, koord	Basis ³
Industrie	Divers, waaronder 20: vervaardiging van chemische producten.	Pakkingen	Basis
Netbeheerders	3512: Beheer en exploitatie van transportnetten voor elektriciteit, aardgas en warm water	Toestellen, pakkingen, fitterskit, koord, asbestcement	Basis
Waterbedrijven	3600: Winning en distributie van water	Asbestcement	Basis
Autobedrijven	4511: Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's	Rem- en frietiemateriaal, pakkingen	Basis
Asbestsaneerders	Met name 3900: Sanering en overig afvalbeheer, 4311: Slopen van bouwwerken	Alle vormen	Uitgebreid

2.2.1 Aanvragers vergunning 'beperkt'

Asbest wordt momenteel niet alleen door gecertificeerde organisaties verwijderd, maar ook door organisaties die sanering niet als hoofdactiviteit hebben. Zij doen veelal kleine saneringen in het kader van andere projecten in het onderhoud en renovatie van gebouwen, zoals in de algemene burgerlijke- en utiliteitsbouw en bij onderhoudswerkzaamheden, zoals schilders en glaszetters. Aangezien het bij deze werkzaamheden veelal om incidentele asbestverwijderingen gaat, gaan wij ervan uit dat deze organisaties ervoor kiezen om alleen nog asbest te verwijderen waarvoor een vergunning 'beperkt' nodig is, zodat zij niet worden geconfronteerd met hoge vergunningeisen voor werkzaamheden die niet tot hun belangrijkste taken behoren.

² Bodemsaneringen kunnen ook een vergunning 'uitgebreid' nodig maken. Voor deze groep bedrijven in de Grond-, water en wegenbouw gaan wij er echter vanuit dat het gaat om het vervangen van asbestcementbuizen en dat de organisaties in het grondverzet die andere vormen van asbest uit de grond verwijderen vallen onder de huidige gecertificeerde asbestverwijderaars.

³ Deels ook werkzaamheden met toepassingen in categorie 'beperkt'. Wij gaan er echter van uit dat vrijwel alle betreffende bedrijven (ook) toepassingen in de categorie 'basis' verwijderen, daarom rekenen wij deze categorie volledig aan 'basis' toe.

Naar verwachting van de gesproken stakeholders zal een deel van de organisaties het verwijderen van asbest in de toekomst aan anderen overlaten als zij aan hoge eisen moeten voldoen om dit werk te mogen blijven doen.

Om het aantal te verwachten vergunningaanvragen in te schatten, gaan wij voor het minimum en het maximum uit van de volgende uitgangspunten:

- **Minimum:** het aantal niet-gecertificeerde bedrijven die in de afgelopen vier jaar bij de NLA meldingen hebben gedaan van asbestverwijdering in risicoklasse 1.
- **Maximum:** berekeningen gemaakt op basis van kwalitatieve input van de brancheorganisaties.

Volgens opgave van de NLA hebben 950 vestigingen een melding van een asbestverwijdering in risicoklasse 1 gedaan. Van deze vestigingen hebben 441 tenminste vijf meldingen in de afgelopen vier jaar gedaan. Dit is inclusief de gecertificeerde asbestsaneerders. Wanneer we uitgaan van de huidige 250 tot 300 gecertificeerde asbestsaneerders, dan gaat het dus om 650 tot 700 bedrijven die:

- zelf asbest verwijderen in risicoklasse 1;
- niet gecertificeerd zijn;
- niet vallen onder de uitzonderingen voor de meldingsplicht.

Een deel van deze bedrijven heeft in de afgelopen vier jaar slechts één of enkele meldingen gedaan. Hoe minder verwijderingen een organisatie jaarlijks doet, hoe groter de kans dat men geen vergunning aanvraagt en die incidentele werkzaamheden aan anderen overlaat. Dit zou betekenen dat waarschijnlijk minder dan de genoemde 650 tot 700 bedrijven een vergunning aanvraagt. Hoeveel minder is niet met zekerheid vast te stellen. Wel is duidelijk dat van de 650 tot 700 bedrijven er ruim 500 minder dan vijf meldingen in vier jaar tijd hebben gedaan (950 vestigingen met een melding min 441 met vijf meldingen of meer, waarbij we ervan uitgaan dat alle gecertificeerde bedrijven vijf meldingen of meer hebben gedaan). Als al deze 500 bedrijven met minder dan vijf meldingen geen vergunning aanvragen, blijven er 150 tot 200 bedrijven over die wel een vergunning aanvragen.

Om enige marges aan te houden, zou het aantal bedrijven dat een vergunning 'beperkt' aanvraagt op basis van deze gegevens ergens tussen de 200 en 700 uitkomen.

Visie van de branches op aantallen bedrijven

Voor dit onderzoek is ook aan de branches zelf gevraagd hoeveel bedrijven zij verwachten dat een vergunning zal aanvragen. Daarop gaven zij de volgende input:

- **Schilders en glaszetters:** OnderhoudNL schat in dat tenminste 40 tot maximaal 400 ondernemers (van de totaal 15.830 ondernemers, waarvan 2.685 met personeel) een vergunning gaan aanvragen. Deze inschatting maken zij op basis van bedrijven die een groot deel van hun omzet uit glaszetten halen.
- **Algemene burgerlijke- en utiliteitsbouw ('B&U-bouw'):** Bouwend Nederland schat in dat van de 10.500 aannemers (exclusief eenmanszaken)

tussen de 4.500 en 6.000 asbest in hun werk tegenkomt⁴. Bouwend Nederland stelt dat als 25% hiervan zelf asbest in risicoklasse 1 saneert dit betekent dat circa 1.125 tot 1.500 bedrijven een vergunning zou moeten aanvragen. Daarbij erkent Bouwend Nederland echter dat de aantallen in de praktijk echter waarschijnlijk lager zullen liggen.

Volgens de brancheorganisaties zou het aantal vergunningaanvragen dus minimaal tussen de 1.165 en 1.900 liggen, met als kanttekening dat het aantal aannemers dat een vergunning aanvraagt waarschijnlijk te ruim is ingeschat. Dit is aanzienlijk hoger dan de 200 tot 700 die wij inschatten op basis van de huidige meldingen. Daarin speelt mogelijk ook mee dat waarschijnlijk niet alle asbestsaneringen in risicoklasse 1 worden gemeld en dat ze dus door meer bedrijven worden uitgevoerd dan nu geregistreerd.

Omdat we geen volledig zicht hebben op het totaal aantal bedrijven dat een vergunning zal aanvragen houden we de inschatting van de branches aan als 'hoge variant' voor het berekenen van het aantal vergunningaanvragen 'beperkt'.

De marge die we aanhouden voor het aantal vergunningaanvragen 'beperkt' komt dan als volgt uit:

- **Minimaal 200** (op basis van huidige meldingen bij de NLA)
- **Maximaal 1.900** (op basis van de opgaves van de brancheorganisaties).

2.2.2

Aanvragers vergunning 'basis'

Om het aantal organisaties te berekenen dat een vergunning 'basis' aanvraagt, gaan wij uit van de organisaties die nu zijn uitgezonderd voor de meldplicht. Volgens de betrokken brancheorganisaties zullen deze alle een vergunning 'basis' aanvragen. Dit past namelijk het beste bij de asbesttoepassingen die zij doorgaans in hun werk (kunnen) tegenkomen en verwijderen⁵. Daarmee wordt de grootste groep van vergunningaanvragers die in de categorie 'basis'. Doordat deze werkzaamheden momenteel zijn uitgezonderd van de meldingsplicht en de uitvoerende organisaties niet gecertificeerd zijn, is het onbekend om hoeveel organisaties het gaat. Daarom hebben wij per branche schattingen gemaakt, mede op basis van input van de brancheorganisaties.

Installatiebranche

Het aantal organisaties dat in de installatiebranche asbestverwijderingen uitvoert is nergens geregistreerd. Het is een brede sector waarin veel verschillende werkzaamheden plaatsvinden. Bedrijven in deze branche saneren mogelijk zelf asbest binnen de uitzonderingen die in het Arbobesluit zijn genoemd: pakkingen in procesinstallaties, toestellen geheel, geklemde vloerplaten, gas/elektrotechnische componenten in netten door/namens netbeheerder, rem- en frictiematerialen (bijvoorbeeld in liften), etc. Sommige organisaties verwijderen vaak asbest, andere helemaal nooit. Om een inschatting hiervan te maken heeft Panteia een beperkte

⁴ Op basis van de aanname dat 40 tot 60 procent van de omzet in de algemene- en utiliteitsbouw komt uit onderhoud en renovatie, afgeronde aantallen vanwege onzekerheid over exacte aantallen. Omzetaandelen ontleend uit EIB (2025) Bedrijfseconomische kerncijfers – b&u- en gww-bedrijven 2023.

⁵ Mogelijk verwijderen zij ook in beperkte mate toepassingen in de categorie 'uitgebreid'. Dit aandeel is echter niet bekend. Daarom hanteren we voor de berekeningen de aanname dat zij alle voor een vergunning 'basis' gaan.

enquête uitgevoerd onder organisaties in de installatiebranche (57 respondenten). Daarnaast heeft Techniek Nederland zelf enige jaren geleden interviews uitgevoerd naar het werken met gevaarlijke stoffen waaronder asbest (76 gesprekken). Beide onderzoeken hadden een te beperkte respons om voldoende representatief te zijn voor de volledige sector. Wel leverden beide onderzoeken een vergelijkbaar aandeel bedrijven op dat met asbest werkt, namelijk tussen de 25 en 30 procent.

Voor de lage variant van de berekening van het aantal vergunningaanvragen vanuit de installatiebranche, gaan wij ervan uit dat 25 procent van de organisaties geregeld asbest saneert. Wanneer wij deze aandelen leggen op de 8.245 organisaties met personeel⁶, komen wij uit op een schatting van afgerond 2.100 bedrijven met personeel dat een vergunning zal aanvragen.

Naast de bedrijven met personeel zijn er ook 37.000 zelfstandigen actief in de branche. Mogelijk zal ook een klein deel van hen een vergunning moeten aanvragen om de werkzaamheden voort te zetten. Het exacte aandeel is niet bekend en zal waarschijnlijk klein zijn. Als wij uitgaan van twee procent, zou dit neerkomen op circa 750 zelfstandigen.

In totaal becijferen wij het aantal vergunningaanvragen vanuit de installatiebranche dus op 2.850.

De betrokken brancheorganisatie Techniek Nederland heeft zelf ook een berekening gemaakt van de aantallen vergunningaanvragen die zij verwachten. Techniek Nederland stelt dat maximaal 5.500 organisaties een vergunning 'basis' zullen aanvragen. Dit aantal is tot stand gekomen op basis van de volgende aannames:

- In de installatiebranche zijn 8.245 organisaties met personeel.
- 64 procent van de omzet in de installatiebranche hangt samen met onderhoud en renovatie. Techniek Nederland geeft aan dat alle organisaties die aan onderhoud en renovatie doen ook asbest verwijderen. Sommige organisaties doen dit slechts zeer incidenteel, andere organisaties doen dit wekelijks. Wanneer de 64 procent op 8.245 bedrijven wordt gelegd, leidt dit tot 5.277 bedrijven.
- Naar verwachting van Techniek Nederland zal circa 90-95 procent hiervan een vergunning aanvragen (4.749 tot 5.013 organisaties).
- Dit aantal is naar 5.500 afgerond omdat ook zzp'ers een vergunning moeten aanvragen.

Op basis van de input uit de enquête, de uitvraag van Techniek Nederland onder een deel van de eigen leden en de opgave van Techniek Nederland over het totaal aantal vergunningaanvragen houden wij voor de installatiebranche een marge aan van tussen de **2.850 en 5.500 vergunningaanvragen**.

Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels, grondverzet

Volgens Bouwend Nederland werken "nagenoeg alle bedrijven" in SBI codes 4221 en 4222 met (gebonden) asbest(componenten) als onderdeel van het openbare ondergrondse netwerk, waarbij zij de verwijderingen zelf uitvoeren. De

⁶ Bron: Techniek Nederland (2023).

brancheorganisatie geeft aan dat de werkzaamheden in de huidige risicoklasse 1 vallen. Gezien het bijkomende (veiligheids- en hygiëne-) risico van werken met elektriciteit, gas en drinkwater zullen deze werkzaamheden niet overgelaten worden aan saneerders.

In het grondverzet (SBI 4312) werken veel bedrijven onder BRL certificaat SIKB 7000 'uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem'. Nader onderzoek wijst uit dat 425 organisaties in de bodemsanering dit certificaat bezitten. Daarbij merken wij op dat onder de 425 organisaties met een BRL-certificaat zich mogelijk ook gecertificeerde asbestsaneerders bevinden. Er is dus wellicht sprake van enige dubbel telling ten opzichte van die groep.

Wanneer wij uitgaan van de 235 bedrijven met personeel in 4221 en 555 bedrijven met personeel in 4222, aangevuld met de 425 BRL-certificaathouders, leidt dit tot een maximaal aantal van 1.215 bedrijven dat mogelijk een vergunning voor asbestverwijdering aanvraagt. Daarbij nemen wij aan dat zelfstandigen geen vergunning aanvragen omdat we de kans klein achten dat zzp'ers geheel zelfstandig projecten aannemen die sanering van asbest met zich meebrengen. Het ligt meer voor de hand dat zelfstandigen dit als onderaannemer op projectbasis voor een hoofdaannemer doen. Omdat we ervan uitgaan dat niet alle bedrijven een vergunning (hoeven) aanvragen en er enige mate van dubbel telling is tussen grondverzet en gecertificeerde bedrijven houden wij een marge aan van **1.000 tot 1.215 bedrijven** in deze branche.

Netbeheerders en waterbedrijven

Naast de bedrijven in de installatiebranche, de algemene B&U-bouw en het leggen van riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels zijn ook de medewerkers van de **acht netbeheerders** en de **tien waterbedrijven** zelf werkzaam in het veld waarbij zij asbest tegenkomen en verwijderen. Het gaat bij de netbeheerders deels om het verwijderen van toepassingen in de laagste risicoklasse (bijvoorbeeld het verwijderen van meszekeringen en volledige apparaten waarin asbest zit), maar ook werkzaamheden die in het vergunningstelsel onder 'basis' komen te vallen, zoals het verwijderen van asbesthoudend koord, asbestcement, fittersverbindingskit en pakkingen. Om deze laatste componenten te kunnen vervangen is een vergunning 'basis' nodig. Bij waterbedrijven gaat het vooral om asbestcement in leidingen, een component waarvoor een vergunning 'basis' nodig is.

Industrie

De omvang van het aantal organisaties en werkzame personen in de industrie dat zelf asbest verwijdert is opgesteld aan de hand van een interview met de Stichting VIA (Verenigd Industrie overleg Asbest en schadelijke vezels). In deze branche speelt vooral het verwijderen van asbesthoudende pakkingen een rol. In het geval van regulier onderhoud wordt dit door gespecialiseerde onderhoudsbedrijven gedaan uit de installatiebranche, maar in voorkomende gevallen, bijvoorbeeld bij storingen of tussentijds klein onderhoud wordt het ook wel door eigen mensen in dienst van de industriële bedrijven gedaan.

De VIA heeft 18 leden, waaronder de VNCI (Vereniging van Nederlandse Chemische Industrie), de brancheorganisatie van bedrijven voornamelijk in SBI-code 20

‘vervaardiging van chemische producten’. Die SBI-code bestaat uit 1.425 organisaties, waarvan 810 met slechts één werkzame persoon. De totale werkgelegenheid omvat 55.400 werkzame personen. Daarvan zal echter slechts een zeer klein deel zelf asbest tegenkomen of verwijderen.

De VIA gaf in een gesprek aan dat naar verwachting slechts enkele bedrijven een vergunning zullen aanvragen voor het zelf verwijderen van asbesthoudende pakkingen. Men noemde daarbij een aantal van 5. Wij houden daarbij nog enige marge aan omdat er wellicht VNCI-leden zijn die ook een vergunning aanvragen. Daarom gaan wij uit van **5 tot 15 bedrijven**.

Auto-onderhoud

In oude auto’s kunnen zich mogelijk asbesthoudend rem- en frictiemateriaal en/of asbesthoudende pakkingen bevinden. Dit kan voorkomen bij auto’s ouder dan 30 jaar, al is er een kans dat in veel gevallen ook bij die auto’s de asbesthoudende materialen al een keer vervangen zijn. In totaal zijn er in Nederland ruim 430.000 auto’s ouder dan 30 jaar geregistreerd, waarvan ruim 130.000 auto’s ‘geschorst’ zijn⁷, en dus niet actief in gebruik. Dit gaat dus om een klein deel van de 9,2 miljoen personenauto’s die in Nederland staan ingeschreven⁸.

Het onderhoud van deze auto’s gebeurt deels bij één van de 10.000 leden van de BOVAG (met 85.000 medewerkers) of één van de 750 bedrijven in de bandenservice (zowel leden als niet-leden van de VACO, met totaal 4.000 medewerkers). Veel oldtimers worden echter ook door de eigenaar zelf onderhouden als hobbyproject.

Er zijn geen gegevens bekend over hoe vaak er asbesthoudende materialen worden verwijderd uit voertuigen. Wel is duidelijk dat dit bij reguliere bedrijven maar zeer weinig gebeurt en dat het aantal personen dat bijvoorbeeld in aanraking komt met asbesthoudend frictiemateriaal zeer beperkt is.

Gelet op de beperkte omvang van het wagenpark waarbij mogelijk asbest moet worden verwijderd ten opzichte van de gehele branche, gaan wij ervan uit dat onderhoudsbedrijven in het algemeen geen vergunning gaan aanvragen voor het mogen verwijderen van asbest.

Mogelijk zal slechts een klein aantal bedrijven, dat zich specialiseert in het onderhoud van oldtimers dit wel doen. Binnen de BOVAG is er een aparte groep van 31 onderhoudsbedrijven gespecialiseerd in oldtimers, dit zijn de *BOVAG Dutch Car Restorers*. Op basis van deze groep gaan wij ervan uit dat **30 tot 35 bedrijven** in het auto-onderhoud een vergunning aanvragen.

Totaal vergunningaanvragen ‘basis’

Op basis van de bovenstaande berekeningen en aannames komen we tot de volgende geschatte aantallen vergunningaanvragen basis:

⁷ Bron: Federatie Historische Automobiel- en Motorfietsenclubs (FEHAC), 2025

⁸ Bron: CBS Statline

Tabel 1 Geschatte aantallen vergunningaanvragen per branche

Branche	Minimaal	Maximaal
Installatiebranche	2.850	5.500
Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels, grondverzet	1.000	1.215
Netbeheerders en waterbedrijven	18	18
Industrie	5	15
Auto-onderhoud	30	35
Totaal	3.903	6.783

Voor het berekenen van de effecten ronden we deze aantallen af op **3.900 tot 6.800** vergunningaanvragen.

2.2.3 Aanvragers vergunning 'uitgebreid'

Op 1 januari 2026 waren er bij Ascert 261 organisaties geregistreerd als gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven. Deze vallen naar verwachting alle in de categorie 'vergunning uitgebreid'. In termen van SBI-codes gaan wij ervan uit dat de meeste van deze 261 gecertificeerde bedrijven één van de volgende SBI-codes hebben:

- 3900 Sanering en overig afvalbeheer
- 4311 Slopen van bouwwerken (gespecialiseerd).

De 261 gecertificeerde bedrijven zijn een momentopname. Mede vanwege de nieuwe regelgeving kunnen er bedrijven afvallen of juist nieuw toetreden. Daarom gaan wij in de berekeningen uit van een range van **250 tot 300 bedrijven** die een vergunning 'uitgebreid' aanvragen.

2.2.4 Samenvatting vergunningaanvragen

Op basis van de bovenstaande berekeningen en aannames komen we tot de volgende geschatte aantallen vergunningaanvragen beperkt, basis en uitgebreid:

Tabel 2 Geschatte aantallen vergunningaanvragen beperkt, basis en uitgebreid

Type	Minimaal	Maximaal
Beperkt	200	1.900
Basis	3.900	6.800
Uitgebreid	250	300
Totaal	4.350	9.000

Toets aan de hand van Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA)

Om de aannames te toetsen hebben wij ook inzicht gevraagd in het aantal organisaties dat meldingen maakt van de afgifte van asbest. Deze afgiftes moeten alle in het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) worden geregistreerd. Dit bestand geeft

geen volledig beeld van het aantal bedrijven dat asbest verwijdert omdat in het LMA de partij wordt geregistreerd die als 'ontdoener' optreedt. Dit kan de verwijderaar zijn, maar ook de vestiging waar de asbest wordt weggehaald. Wanneer er bijvoorbeeld asbest door een saneerder wordt verwijderd bij een zorginstelling en de asbest van daaruit wordt opgehaald/afgevoerd wordt ook wel de zorginstelling als de 'ontdoener' geregistreerd. Bij asbestverwijderingen in de buitenlucht bij riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels worden veelal de eigenaren van de nutsvoorzieningen (zoals gemeenten, waterbedrijven of netbeheerders) als ontdoener gezien. Een particulier kan niet als ontdoener worden geregistreerd, dat moet altijd een organisatie met een KvK-nummer zijn.

Sinds 2021 zijn er 19.258 bedrijven in het LMA geregistreerd als 'ontdoener'. Van 3.342 daarvan is de bedrijfsactiviteit niet bekend en kan niet worden herleid of het gaat om de partij die de asbest heeft verwijderd of dat het om de locatie gaat waar de asbest is verwijderd. Van de overige 15.916 organisaties weten we het volgende:

- 269 waren begin 2026 bij Ascert gecertificeerd.
- Circa 3.159 tot 4.245 van de ontdoeners zijn waarschijnlijk de verwijderaar. De 3.159 is gebaseerd op de SBI-indelingen die we voor het afbakenen van de branches hanteren, de 4.245 is inclusief alle organisaties met activiteiten in de bouwnijverheid, inclusief zaken als projectontwikkeling, wegenbouw, bouw van kunstwerken, heien en funderingswerkzaamheden, etc. Van deze laatste organisaties is het niet zeker of zij zelf asbest hebben verwijderd of dat er bij die bedrijven op locatie (bijvoorbeeld in de eigen werkplaats) asbest is verwijderd.
- De overige 11.402 ontdoeners zijn de bedrijven/locaties waar het asbest is weggehaald. Dit zal grotendeels door de gecertificeerde asbestverwijderaars en overige geregistreeerde ontdoeners zijn gebeurd, maar mogelijk deels ook door andere organisaties.

Op basis van de toets aan de hand van het LMA concluderen wij dat de gekozen lage en hoge variant plausibel zijn. We gaan ervan uit dat niet alle organisaties die een melding in het LMA hebben gedaan een vergunning aanvragen. Ook niet de organisaties die in de afgelopen vijf jaar asbest hebben verwijderd. Daarmee is de lage schatting van 4.350 vergunningaanvragen plausibel.

Anderzijds is het ook zinvol om de hoge variant op 9.000 te houden. De reden daarvoor is dat er in interviews met verschillende stakeholders zorgen zijn geuit dat niet alle organisaties die asbest verwijderen zich op dit moment houden aan de verplichtingen om verwijderingen en afgifte te melden. Zo zou er sprake kunnen zijn van bedrijven die zonder dit te melden asbest bij particulieren verwijderen en de asbest in een afgesloten verpakking aan particulieren geven om dit zelf naar een milieustraat te brengen. Hierdoor kunnen wij niet alle organisaties die asbest verwijderen terugvinden in bestaande registraties.

2.3 Werkenden

Voor het berekenen van de impact is het relevant om het aantal werkenden te bepalen. Deze aantallen zijn vooral nodig voor het bepalen van de kosten voor

opleidingen (werkenden moeten een opleiding inclusief praktijkdeel bij een erkende opleider gaan volgen) en voor de kosten van de medische keuring.

Een deel van de werkenden die nu asbest verwijderd is bekend, dit zijn de gecertificeerde asbestsaneerders die een opleiding tot 'deskundige asbestverwijdering' (DAV) of 'deskundige toezicht asbestverwijdering' (DTA) hebben gevolgd. De aantallen personen die asbest verwijderen in risicoklasse 1 bij niet-gecertificeerde organisaties zijn niet bekend.

Voor het bepalen van het aantal personen dat met asbest werkt (c.q. verwijderd) gaan we uit van dezelfde branches als bij de vergunningaanvraag. Ook gaan wij ervan uit dat de indeling in beperkt, basis en uitgebreid van de organisatie waar zij werken op de personen van toepassing is in relatie tot de opleidingsbehoefte.

Bij het in beeld brengen van de werkenden is het relevant om te benoemen dat de opleidingseisen ook gelden voor bewerkingen van asbest, zonder dat deze wordt verwijderd. In de praktijk kan het dus zo zijn dat een organisatie geen asbest verwijderd en dus geen vergunning nodig heeft, maar dat de medewerkers wel een bewerking uitvoeren waarvoor een opleiding verplicht is.

2.3.1

Werkenden met toepassingen onder 'beperkt'

In de categorie beperkt hebben wij van Bouwend Nederland en OnderhoudNL input gekregen voor de mogelijke aantallen personen die met asbest werken (c.q. verwijderen). Hoewel er veel mensen in het onderhoud en renovatie van gebouwen asbest kunnen tegenkomen, is het aandeel personen dat er actief mee werkt beperkt. Voor schilders en glaszetters en in de B&U-bouw hebben de branches de volgende schattingen gemaakt:

- Onderhoud NL schat dat bij 400 bedrijven elk gemiddeld 10 personen asbest kan tegenkomen, waarvan 4 daadwerkelijk asbest zelf verwijderen en daarom een opleiding hiervoor moet volgen. Dit komt neer op 1.600 personen.
- Bouwend Nederland gaat bij het bepalen van de aantallen personen die een opleiding zou moeten volgen van de volgende aannames uit⁹:
 - Er werken volgens de cao 49.552 personen in B&U in uitvoerende functies (timmerman, sloper, schilder, bouwvakhelper, voorman, uitvoerder, schoonmaker, etc.). Daarbovenop komen circa 39.650 ingehuurde krachten. In totaal gaat het dus om circa 89.200 werkzame personen in uitvoerende functies in de branche.
 - 40% van de omzet van bouwbedrijven komt uit renovatie, verbouwing, onderhoud. Dit betekent dat minimaal 35.680 personen met asbest te maken kunnen krijgen (40% van 89.200). Bouwbedrijven combineren vaak nieuwbouw met renovatie, verbouwing, onderhoud. Dit betekent dat het aantal bouwbedrijven dat deels renovatie, verbouwing, onderhoud doet rond de 70 procent zou kunnen liggen (naar schatting van Bouwend Nederland). Dit zou betekenen dat maximaal 62.440 personen met asbest te maken kan krijgen (70% van 89.200).

⁹ Aantallen in de onderstaande schatting zijn afgerond om de illusie van schijnexactheden weg te nemen.

- Bouwend Nederland stelt als aanname dat circa vijf procent van de personen die asbest tegenkomen daadwerkelijk zelf met asbest werkt. Dat zou dan om circa 1.780 tot 3.100 personen kunnen gaan (5 procent van 35.680 en 62.440).
- Van werkenden in andere activiteiten die niet werken bij een gecertificeerde organisatie en zelf niet gecertificeerd zijn, zijn geen aantallen bekend. We nemen aan dat dit een beperkt aantal is en dat bijvoorbeeld de meeste asbestsaneringen in risicoklasse 1 worden uitgevoerd door gecertificeerde organisaties.

Bij elkaar komen de schattingen van Onderhoud NL en Bouwend Nederland uit op circa 3.380 tot 4.700 personen uit. Wanneer we deze aantallen iets ophogen om rekening te houden met eventuele andere branches waarin mogelijk niet-gecertificeerde organisaties asbest verwijderen, komen we op een schatting van **3.500 tot 5.000** medewerkers. Gelet op het aantal bedrijven dat mogelijk een vergunning aanvraagt (200 tot 1.900, zie paragraaf 2.2.1) lijkt dat een plausibel aantal. Daarom hebben wij ervoor gekozen om de schattingen van de brancheorganisaties over te nemen.

2.3.2

Werkenden met toepassingen onder 'basis'

Van de branches die zijn uitgezonderd van de meldplicht waarin veel werkzaamheden worden verricht met toepassingen onder 'basis' zijn geen aantallen werkzame personen geregistreerd die met asbest werken (c.q. verwijderen). Daarom werken we met schattingen, die mede zijn gebaseerd op de input van brancheorganisaties.

Per branche gaan we uit van de onderstaande schattingen.

- **Installatiebranche:** uit de enquête onder 57 organisaties uit de branche kwam naar voren dat gemiddeld 7 procent van alle personeelsleden (inclusief overhead) in de bedrijven met asbest werkt. Wanneer wij dit relateren aan de circa 191.000 werkzame personen in de sector, levert dit 13.300 personen op. Brancheorganisatie Techniek Nederland heeft een alternatieve berekening voor het aantal personen dat een opleiding zal moeten volgen voor asbestverwijdering. Uitgaande van 64% van de bedrijven dat in onderhoud en renovatie werkt, 90 procent van die bedrijven die een vergunning aanvragen, gaat Techniek Nederland ervan uit dat circa tien procent van de personeelsleden van deze bedrijven een opleiding voor het verwijderen van asbest nodig heeft. Op basis van deze aandelen (10 procent van 90 procent van 64 procent) en 191.000 werkenden in de installatiebranche komen we tot 11.000 personen die een opleiding moeten volgen. Dit levert een lage en hoge variant op van circa **11.000 tot 13.300** die met asbest werken.
- **Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels, grondverzet:** Bouwend Nederland geeft aan dat circa 65 procent van het personeel in deze branches mogelijk asbest kan tegenkomen. Daarvan zou volgens Bouwend Nederland de helft daadwerkelijk met asbest werken. Gekoppeld aan CBS-gegevens over de werkgelegenheid levert dit de volgende aantallen op:
 - Er zijn 30.900 werkzame personen in SBI 4221 en 4222. Van de medewerkers bij organisaties met BRL-certificaten in het grondverzet is dit niet bekend. De 425 gecertificeerde bedrijven zijn iets minder dan een derde van het totaal aantal bedrijven in de SBI 4312 grondverzet

- (32,3 procent). Als we dit vertalen naar personeel in de SBI 4312 (met een werkgelegenheid van circa 25.300), zou het gaan om circa 8.200 medewerkers. In totaal gaat het dus om circa 39.100 medewerkers.
- 65 procent van deze 39.100 medewerkers kan asbest tegenkomen in het werk. Dit is ruim 25.400. Omdat deze aantallen schattingen betreffen gaan we uit van een marge van tussen de 22.500 en 27.500 personen.
 - De helft van deze personen werkt zelf met asbest. Dit zijn dus **11.250 tot 13.750 personen**.
- **Netbeheerders:** In de enquête onder bedrijven die werken met asbest hebben in ieder geval de vier grootste netbeheerders gerespondeerd. Zij geven aan gezamenlijk 9.800 medewerkers in dienst te hebben die met asbest werken. Op basis van de aandelen personen per organisatie die met asbest werken schatten wij in dat bij de vier kleinere netbeheerders ook nog circa 700 personen met asbest werken. Bij elkaar is dit dus 10.500 personen. Dit is wellicht een overschatting, omdat netbeheerders ook werken met langdurig extern ingehuurd personeel vanuit de installatiebranche en de ondergrondse infrastructuur, die we mogelijk in die branches al hebben meegenomen. Daarom houden wij een marge van 2.000 aan en gaan wij voor de berekeningen uit van **8.500 tot 10.500 personen**.
 - **Waterbedrijven:** In een interview met een vertegenwoordiger van de waterbedrijven werd aangegeven dat circa **1.200 tot 1.500 personen** in dienst bij de waterbedrijven zelf met asbest werk. Dit is het eigen personeel, naast de werkzame personen bij de organisaties die werkzaam zijn in de uitbreiding, onderhoud en sanering van ondergrondse netwerken.
 - **Industrie:** Het is vanuit bestaande bronnen niet bekend hoeveel eigen personen er per organisatie asbest verwijderen. Veel verwijderingen worden uitbesteed met aanvullend verwijderingen door eigen onderhoudsmensen of medewerkers met asbestverwijdering als nevenactiviteit. VIA-leden die repondeerden op de enquête gaven aan dat gemiddeld tussen de 5 en 20 personen dit werk doen. Met de aanname dat 5 tot 15 bedrijven zelf asbest blijven verwijderen en dat dit dan gemiddeld door 15 personen wordt gedaan, zou het kunnen gaan om **75 tot 225 personen**.
 - **Auto-onderhoud:** we gaan ervan uit dat slechts een klein aantal bedrijven een vergunning aanvraagt (30 tot 35) en dat er per bedrijf ook een beperkt aantal personen (2 tot 3) belast wordt met het verwijderen van asbest. Dit leidt tot een schatting van **60 tot maximaal 105 personen**.

Opgeteld komen de bovenstaande schattingen uit op (afgerond) **circa 32.100 tot 39.500 personen** die werken met asbesttoepassingen in de categorie 'basis'.

Tabel 3 Samenvatting personen die werken met asbest in de categorie 'basis'

Branche/activiteit	Minimum	Maximum
Installatiebranche	11.000	13.300
Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels, grondverzet	11.250	13.750
Netbeheerders	8.500	10.500
Waterbedrijven	1.200	1.500
Industrie	75	225
Auto-onderhoud	60	105
Totaal	32.085	39.380

Bron: Panteia, 2026

2.3.3

Werkenden met toepassingen onder 'uitgebreid'

Iedereen die asbest in de huidige risicoklasse 2 verwijdert moet hiervoor gecertificeerd zijn. Dit certificaat wordt geregistreerd bij Ascert. Hieronder is de stand van zaken weergegeven, per oktober 2025.

Functie	Type certificaat	aantal
Deskundige Asbestverwijdering	DAV-1	637
Deskundige Asbestverwijdering	DAV-2	1.211
Toezichthouder	DTA	1.573
Totaal		3.421

Bron: Ascert (januari 2026)

Wij gaan ervan uit dat deze personen vooral werkzaam zijn bij gecertificeerde asbestverwijderaars. Aangezien het genoemde aantal voortdurend kan wijzigen, gaan wij voor het aantal bij invoering van de richtlijn uit van **3.400 tot 3.500 personen**.

2.3.4

Samenvatting werkenden met asbest

Op basis van de bovenstaande berekeningen en aannames komen we tot de volgende geschatte aantallen werkenden, afgerond op honderdtallen en verdeeld naar de werkzaamheden met de toepassingen die behoren bij beperkt, basis of uitgebreid:

Tabel 4 Geschatte aantallen werkenden naar toepassingstype: beperkt, basis en uitgebreid

Type	Minimaal	Maximaal
Beperkt	3.500	5.000
Basis	32.100	39.500
Uitgebreid	3.400	3.500
Totaal	39.000	48.000

2.4 Projecten

Voor de effectmeting is het van belang om te weten hoeveel projecten er per jaar zijn waarbij asbest wordt verwijderd. Met deze projecten hangen namelijk verschillende handelingen samen. Dit zijn deels bestaande handelingen/verplichtingen en deels volledig nieuwe verplichtingen of nieuwe verplichtingen voor een deel van de organisaties, namelijk:

- **Het uitvoeren van een inventarisatie.** Uitzondering hierop zijn objecten die middels identificatie reeds in beeld zijn gebracht. Dit is vooral het geval bij netbeheerders, waterbedrijven, en deels in de ondergrondse infrastructuur en de industrie.
- **Het doen van een melding voorafgaand aan de verwijdering.** Uitzondering hierop zijn verwijderingen in het kader van een incident of calamiteit en verwijderingen van toepassingen die vallen onder vergunningcategorie 'beperkt'. De definitie van een incident of calamiteit is daarbij: een levensbedreigende situatie, het verlenen van medische hulp, situaties waarbij ernstige schade aan gebouwen, goederen of het milieu ontstaat, het uitvoeren van een politietask en het waarborgen van de levering van nutsvoorzieningen.
- **Het invoeren van de verwijdering in SMART-ns.** Deze verplichting is er nu al voor inventariseerders. De uitvoerders moeten in de toekomst hun methoden voor verwijdering aan de inventarisatie toevoegen.
- **Het uitvoeren van tussentijdse metingen.** Deze verplichting is er nu al en blijft in de toekomst. Wel komt er meer duidelijkheid over wanneer tijdens de werkzaamheden metingen moeten plaatsvinden.
- **Het uitvoeren van een eindbeoordeling.**
 - Voor toepassingen in de vergunningcategorie 'beperkt' mag de uitvoerder zelf zorgdragen voor een visuele eindbeoordeling. Dit is vergelijkbaar met de huidige werkwijzen in risicoklasse 1.
 - Bij toepassingen in de categorieën 'basis' hangt het type eindbeoordeling af van de locatie (binnen of buiten) en de uitkomsten van de invoer in SMART-ns en de tussentijdse meting. Bij werk buiten wordt een onafhankelijke visuele eindbeoordeling gevraagd (dit komt overeen met de huidige situatie in risicoklasse 2), binnen is er naast een onafhankelijke visuele controle ook een controle via een luchtmeting nodig als er uit SMART-ns of de tussentijdse meting blijkt dat er meer dan 10.000 vezels/m³ (taakblootstelling) vrijkomen. Dit is nu boven de 2.000 vezels/m³ (8 uur tijdsgewogen gemiddelde) in risicoklasse 2. In de toekomst zijn er dus minder luchtmetingen nodig.
 - Bij toepassingen in de categorie 'uitgebreid' gelden dezelfde eisen als 'basis', maar moeten er bij werk binnen ook kleefmonsters worden genomen door een onafhankelijke eindbeoordeling. Dit komt overeen met de eisen voor de huidige risicoklasse 2.

De eindbeoordeling is geen nieuwe handeling. Deze is nu ook al verplicht. In de praktijk wordt deze voor projecten die zijn uitgezonderd van de meldplicht echter niet of nauwelijks door een onafhankelijke beoordelaar gedaan. Dit is in de meeste gevallen ook niet nodig, omdat het veelal om verwijderingen in risicoklasse 1 gaat, waarvoor een visuele beoordeling door de uitvoerder zelf volstaat.

Uitdagingen bij het bepalen van projecten en handelingen

Zoals uit de bovenstaande opsomming blijkt, kunnen de exacte handelingen per (type) project verschillen. Niet alle projecten hoeven alle stappen te doorlopen en er zijn verschillende combinaties mogelijk. Zo kan het zijn dat er geen inventarisatie nodig is, omdat er op basis van identificatie kan worden gewerkt. Daarbij is het dan de vraag om welke toepassing het gaat of er ook een melding moet worden gemaakt of niet en welk type eindbeoordeling nodig is.

Op dit moment is er geen goed overzicht van hoeveel er van welke typen projecten zijn en welke handelingen deze precies vragen. Dit heeft twee oorzaken:

1. Momenteel wordt gewerkt met risicoklassen voor asbestverwijdering. Deze risicoklassen komen echter niet overeen met de nieuwe indeling in 'beperkt', 'basis' en 'uitgebreid'. Toepassingen die nu nog in risicoklasse 1 vallen, kunnen deels in 'beperkt' en deels in 'basis' terechtkomen. Zo is het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken nu risicoklasse 1 en in de toekomst 'beperkt'. Het verwijderen van asbesthoudende pakkingen valt (bij gebruik van de juiste erkende werkmethoden) nu nog in risicoklasse 1, maar dit gaat naar 'basis'. Hetzelfde speelt bij toepassingen die nu in risicoklasse 2 vallen, deze komen deels in 'basis' en deels in 'uitgebreid'. Toepassingen met asbestcement (waaronder de veelvoorkomende saneringen van asbesthoudende daken) vallen nu, bijvoorbeeld, onder risicoklasse 2 en worden een toepassing in 'basis'. Van de verwijderingen die de afgelopen 13 jaar in de Stoffen Manager Asbest Risico Techniek (SMA-rt) zijn geregistreerd is wel bekend om welke toepassingen het gaat. Van niet alle toepassingen is echter bekend of dit een verwijdering in risicoklasse 1 of 2 was, omdat dit deels afhangt van de toegepaste methode voor verwijdering.
2. Van de asbestverwijderingen die nu nog vallen onder de uitzonderingen voor de meldingsplicht worden geen gegevens bijgehouden over hoe vaak bedrijven deze verwijderingen uitvoeren, om welke toepassingen het precies gaat en wat de (toekomstige) verdeling tussen toepassingen 'beperkt' en 'basis' is.

Er is een beperkt aantal aanknopingspunten waarop wij de schattingen van de aantallen projecten kunnen baseren. Een groot deel zal echter op basis van aannames en indicaties moeten worden geschat. Deze schattingen baseren we deels op basis van de huidige meldingen van projecten in LAVS en bij de NLA, deels via gegevens uit SMA-rt en deels via aannames op basis van uitspraken van brancheorganisaties.

2.4.1 Projecten op basis van huidige meldingen LAVS en NLA

Op basis van gegevens van de NLA weten wij het volgende over de aantallen meldingen door gecertificeerde asbestsaneerders in LAVS en meldingen in risicoklasse 1 direct bij de NLA:

Tabel 5 Meldingen in LAVS en bij de NLA (2021-2024)

Meldingen	2021	2022	2023	2024	Gemiddeld per jaar 2021-2024 (abs.)	Gemiddeld per jaar 2021-2024 (%)
In LAVS					68.702	97%
Risicoklasse 1	11.149	9.407	10.482	10.387	10.356	14,6%
Risicoklasse 2	47.245	42.839	41.444	40.234	47.245	60,5%
Risicoklasse 2a	17.167	16.229	14.165	14.061	17.167	21,7%
Bij de NLA					2.223	3%
Risicoklasse 1	2.197	2.375	2.190	2.121	2.223	3%
Totaal	77.758	70.850	68.289	66.804	70.925	100%

Bron: Nederlandse Arbeidsinspectie, 2025

Op basis van deze gegevens gaan wij voor de komende jaren uit van jaarlijks circa 71.000 projecten, waarvan 18 procent in risicoklasse 1 en 82 procent in risicoklasse 2.

Met behulp van gegevens uit SMA-rt over de afgelopen dertien jaar kunnen we bepalen hoe de werkzaamheden zijn verdeeld over de categorieën ‘beperkt’, ‘basis’ en ‘uitgebreid’. Dit doen wij op basis van de toepassingen die bij de inventarisaties zijn geregistreerd. De indeling in de nieuwe categorieën is relevant, omdat er voor projecten die naar de categorie ‘beperkt’ gaan sprake is van een lastenverlichting omdat deze niet meer hoeven te worden gemeld bij de NLA. Ook voor de typen eindbeoordelingen is het van belang om te weten welk aandeel naar ‘beperkt’, ‘basis’ en ‘uitgebreid’ gaat. Daarbij speelt de vraag of de verwijdering binnen of buiten plaatsvindt ook een rol.

Vanuit de gegevens uit SMA-rt van de afgelopen dertien jaar weten wij dat de meerderheid van de uitgevoerde projecten in de toekomst in de categorie ‘basis’ zal vallen, namelijk 74 procent. Zestien procent van de werkzaamheden was met toepassingen die in de toekomst onder ‘uitgebreid’ vallen en tien procent zal onder ‘beperkt’ vallen. Uitgaande van 71.000 projecten, kunnen we de absolute aantallen projecten in elke categorie berekenen. Omdat het om een raming gaat en niet om exacte aantallen, ronden we in de onderstaande tabel de aantallen af op honderden.

Tabel 6 Indeling van de gemiddeld 71.000 gemelde projecten per jaar in de categorieën beperkt, basis en uitgebreid.

Toepassing	Aandeel (%)	Aantal projecten (op basis van 71.000 projecten, afgerond)
Beperkt	10%	7.100
Basis	74%	52.500
Uitgebreid	16%	11.400
Totaal	100%	71.000

Bron: SMA-rt, bewerking Panteia, 2026.

Met de indeling in 'basis', 'beperkt' en 'uitgebreid' kunnen wij ook aannames maken over de aantallen inventarisaties en meldingen naar type.

- Het is onbekend hoeveel van de gemelde projecten in de toekomst op basis van identificatie kunnen worden gedaan, in plaats van inventarisatie. Er is geen reden om aan te nemen dat er veel asbesttoepassingen op basis van identificatie kunnen worden vastgesteld. Bij gebrek aan goede aanknopingspunten hiervoor, gaan wij uit van het conservatieve scenario dat het aantal inventarisaties gelijk blijft op 71.000.¹⁰
- Meldingen: Van de geschatte 7.100 projecten in 'beperkt' hoeven de verwijderaars geen melding meer te maken. Van de overige 63.900 wel.

Het aantal eindbeoordelingen naar soort controle (visueel, luchtmeting, kleefmonster) hangt af van:

- Of de werkzaamheden binnen of buiten zijn. Uit SMA-rt weten we daarover dat in de afgelopen 13 jaar.
 - Voor toepassingen 'basis' gemiddeld 62 procent binnen was en 38 procent buiten (vertaald naar de randtotalen uit tabel 6 is dit 32.550 binnen en 19.500 buiten)¹¹.
 - Voor toepassingen 'uitgebreid' gemiddeld 88 procent binnen was en 12 procent buiten (vertaald naar de randtotalen van tabel 6 is dit 10.000 binnen en 1.400 buiten)¹².
 - Voor toepassingen 'basis' en 'uitgebreid' samen gaan wij dus uit van 42.550 projecten binnen.
- Of er meer dan 10.000 vezels per m³ vrijkomen. Uit eerder onderzoek door Panteia¹³ weten we dat bij circa 80 procent van de projecten binnen, het aantal vezels per m³ onder de 10.000 blijft. Voor 20 procent is dan dus wel een luchtmeting nodig. Op basis van 42.550 projecten binnen met toepassingen in de categorieën basis en uitgebreid zijn dit (afgerond) 8.500

¹⁰ In de praktijk is het wellicht mogelijk om bepaalde toepassingen te identificeren en is inventarisatie niet nodig. Dit aandeel is onbekend. Bovendien brengt de verplichting tot identificatie/inventarisatie met zich mee dat er meer inventarisaties nodig zijn dan verwijderingen. Een inventarisatie kan immers ook uitwijzen dat er geen sprake is van asbest. Daarom is ervoor gekozen om voor deze toepassingen niet uit te gaan van een afname van het aantal inventarisaties en daarmee samenhangende besparing op inventarisatiekosten.

¹¹ Afgerond op meervouden van 50.

¹² Afgerond op meervouden van 50.

¹³ Panteia (2020) Impact wijzigingen Arbobesluit Asbest: Gevolgen voor de nalevingskosten van bedrijven. Brondata voor de berekeningen rondom eindcontroles van dat onderzoek zijn gebruikt voor nadere berekeningen voor de voorliggende effectmeting.

projecten, waarvan 6.500 voor toepassingen bij basis en 2.000 voor toepassingen bij uitgebreid.

Wanneer we deze uitgangspunten nemen voor de projecten in 'basis' en 'uitgebreid' leidt dit tot het volgende plaatje (waarbij de aantallen luchtmetingen op honderdtallen zijn afgerond omdat het een schatting betreft):

Tabel 7 Aantallen eindbeoordelingen naar type

Categorie	Visuele eindbeoordeling door uitvoerder	Onafhankelijke visuele eindbeoordeling	Onafhankelijke luchtmeting (afgerond)	Kleefmonsters	Totaal
Beperkt	7.100				7.100
Basis		52.500	6.500		52.500
Uitgebreid		11.400	2.000	11.400	11.400
Totaal	7.100	63.900	8.500	11.400	71.000

Bron: Panteia, 2026

Vergeleken met de huidige eindbeoordelingen betekent dit in ieder geval het volgende (uitgaande van gemiddeld 71.000 projecten per jaar):

- Momenteel voert de uitvoerder van verwijderingen van risicoklasse 1 zelf een visuele controle uit. Dat is dus het geval bij bijna 12.800 van de verwijderingen (18 procent van 71.000, tabel 5). Bij de nieuwe richtlijn is een visuele eindbeoordeling door de uitvoerder zelf alleen bij toepassingen in de categorie 'beperkt' toegestaan. Dit is bij 7.100 projecten. Het aantal onafhankelijke visuele eindbeoordelingen neemt dus met circa 5.700 toe.
- Uitgaande van ruim 58.200 projecten in risicoklasse 2 (82 procent van 71.000, tabel 5), waarvan circa 67 procent binnen, zou er bij 39.000 projecten een luchtmeting moeten plaatsvinden. Dit wordt in de nieuwe richtlijn teruggebracht tot 8.500, een afname van 30.500 luchtmetingen.
- Metingen met kleefmonsters moeten nu vooral bij risicoklasse 2a plaatsvinden. Dit is het geval bij circa 22 procent van de verwijderingen, oftewel 15.600 van de 71.000 verwijderingen (tabel 5). Ook hier is dus een afname van het aantal eindbeoordelingen van dit type, namelijk -4.200.

2.4.2

Projecten die voorheen waren uitgezonderd van de meldingsplicht

Van de projecten die op dit moment zijn uitgezonderd voor de meldingsplicht is geen data beschikbaar over aantallen en typen. Zowel op bedrijfs- als op sectorniveau worden hierover geen statistieken bijgehouden. Hier gaan wij deels uit van input van brancheorganisaties en aannames. Per branche lichten we toe welke schattingen we maken op basis van aannames.

Twee brancheorganisaties hebben een uitspraak gedaan over het aantal projecten dat zij op jaarbasis uitvoeren: de netbeheerders en de waterbedrijven. Daarom beginnen we met die twee branches.

Netbeheerders

Volgens Netbeheer Nederland zijn er gemiddeld “circa 1.000 projecten per dag” waarbij er asbest wordt verwijderd. Aangezien dit om een schatting gaat, houden we hierin een bandbreedte aan van 260.000 tot 360.000 projecten per jaar (aantal werkbare dagen en totaal aantal dagen, inclusief weekenden vanwege storingsonderhoud) afgerond naar beneden vanwege minder werkzaamheden op feestdagen).

Vervolgens maken wij de volgende aannames:

- Volgens NetbeheerNL is er voor 99 procent van deze projecten in een bronnenboek bekend of er asbest is en zo ja, welke toepassing. Hierdoor hoeft nog maar 1 procent te worden geïnventariseerd (2.600 tot 3.600), de rest kan op basis van identificatie.
- Volgens Netbeheer NL is circa 25 procent van de verwijderingen in de categorie ‘beperkt’, waarvoor geen melding hoeft te worden gemaakt en waar de uitvoerder zelf een visuele eindbeoordeling kan uitvoeren (65.000 tot 90.000 projecten).
- Van de 75 procent van de projecten waarvoor wel een melding moet worden gemaakt is ongeveer 20 procentpunt een storing/calamiteit. Daarvan hoeft vooraf geen melding te worden gemaakt (39.000 tot 54.000 projecten).
- In totaal moet er dus van 55 procent van de werkzaamheden vooraf een melding worden gemaakt (143.000 tot 198.000). En geldt er voor 75 procent van de verwijderingen achteraf een onafhankelijke eindbeoordeling (195.000 tot 270.000 projecten).
- Gelet op de toepassingen die netbeheerders tegenkomen en het feit dat netbeheerders aangeven dat met hun werkwijzen de verspreiding van vezels minimaal is, gaan wij ervan uit dat er geen sprake is van meer dan 10.000 vezels per m³ en dat er dus alleen visuele eindbeoordelingen nodig zijn.

Waterbedrijven

Een vertegenwoordiger van de waterbedrijven gaf in een interview aan dat er per jaar circa 1.600 projecten zijn waarbij er (mede) door waterbedrijven asbestcementleidingen worden vervangen. Dit zijn in veel gevallen meerdaagse projecten. Daarbij gaan wij uit van het volgende:

- Van een groot deel van het waternet is in beeld van welke materialen de leidingen zijn en in hoeverre dit asbestcement betreft. We gaan ervan uit dat dit van 99 procent bekend is. Incidenteel moet er wellicht nog een inventarisatie plaatsvinden. Uitgaande van 1 procent van 1600 projecten zal dit 15 tot 20 keer per jaar zijn.
- Een deel van de werkzaamheden betreft een calamiteit, waarbij er acuut een waterleiding moet worden vervangen. Deze hoeven niet vooraf te worden gemeld. Volgens een vertegenwoordiger van de waterbedrijven gaat het om 1 tot 5 procent van de vervangingen. Van de overige 95 tot 99 procent moet dus wel een melding worden gemaakt (1.520 tot 1.584).
- Aangezien het om werkzaamheden met asbestcement in de open lucht gaat zijn er alleen visuele eindbeoordelingen nodig. Daarbij is er wel een complicerende factor dat elk stuk vervangen leiding zo snel mogelijk weer

moet worden ingegraven¹⁴. Per project worden dus op elke dag vele stukken leiding opgegraven, vervangen en weer ingegraven. Als er daarvoor elke keer een eindbeoordeling zou moeten plaatsvinden, zou dit volgens opgave van de waterbedrijven leiden tot 35.000 visuele eindbeoordelingen per jaar.

Installatiebranche

Het aantal projecten in de installatiebranche waarbij asbest wordt verwijderd is onbekend. Voor zover de werkzaamheden niet al zijn meegenomen in de verplichte meldingen behandeld in paragraaf 2.4.1 gaat het om werkzaamheden waarbij er geen meldingsplicht is, zoals werk aan verwarmingstoestellen (inclusief geklemdde vloerplaten), pakkingen, buizen, rem- en frictiemateriaal en gas- en elektrotechnische componenten in het gas- en elektriciteitsnet. Gesprekken met ondernemers leveren verschillende beelden op, variërend van enkele keren per jaar tot wekelijks. Dit hangt mede samen met de aard van de werkzaamheden en de omvang van de organisatie: hoe meer personen en projecten een organisatie uitvoert, hoe groter de kans dat men een keer asbest moet weghalen.

Techniek Nederland gaat uit van een range van 5 tot 10 verwijderingen per bedrijf per jaar. Uitgaande van 2.850 tot 5.500 organisaties die asbest verwijderen levert dit een bandbreedte op van **14.250 tot 55.000** verwijderingen per jaar in de installatiebranche. Daarbij gaan wij uit van het volgende:

- De werkzaamheden zijn grotendeels bij bedrijven en particulieren thuis, daar is doorgaans vooraf geen informatie beschikbaar over welke toepassingen er zijn. In principe moeten er dus altijd inventarisaties plaatsvinden.
 - Uitzondering daarop zijn calamiteiten, waarbij er snel moet worden gehandeld. Dit aandeel is niet bekend, maar we stellen deze op 10 procent (1.425 tot 5.500).
- De projecten zijn deels een calamiteit en/of verwijdering van een toepassing in het type 'beperkt' waarvoor geen melding hoeft te worden gemaakt. Exacte aantallen hiervan zijn niet bekend, maar wij stellen deze op 25 procent (circa 3.560 tot 13.750). van de overige 10.690 tot 41.250 projecten moet dus wel vooraf melding worden gemaakt.
- Gelet op de toepassingen die installateurs tegenkomen en de werkwijzen die de brancheorganisatie aangeeft dat ze hanteren, gaan wij ervan uit dat er geen sprake is van meer dan 10.000 vezels per m³ en dat er dus alleen visuele eindbeoordelingen nodig zijn. Wij gaan ervan uit dat er in 20% van de projecten geen onafhankelijke eindbeoordeling hoeft plaats te vinden omdat het gaat om een verwijdering in de categorie 'beperkt'.

Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels, grondverzet

Voor de uitbreiding, onderhoud en sanering van ondergrondse netwerken en het grondverzet zijn geen gegevens beschikbaar over aantallen projecten waarbij asbest wordt verwijderd. Voor deze branche baseren wij ons volledig op schattingen. Daarbij gaan wij uit van het volgende:

- Bouwend Nederland geeft aan dat organisaties in de branche bij elkaar circa 2.000 projecten per dag doen waarbij asbest wordt verwijderd. Volgens de netbeheerders bevinden zich hieronder circa 1.000 projecten die de branche

¹⁴ Dit werd aangegeven tijdens interviews met een vertegenwoordiger van de waterbedrijven en Bouwend Nederland. Snel weer ingraven is onder andere nodig om overlast en schade aan de leiding (ivm stabiliteit en blootstelling aan elementen) te voorkomen.

in opdracht van netbeheerders doet, aanvullend op de 1.000 projecten die netbeheerders zelf per dag uitvoeren. Dit zijn echter deels projecten die meerdere dagen, weken of maanden lopen. Het aantal individuele projecten is niet bekend. Wanneer we de vergelijking maken met waar er circa 1600 projecten per jaar zijn, mag er worden aangenomen dat er twee tot vijf keer zoveel projecten zijn voor overige werkzaamheden aan Riolering, buizen, pijpen, elektriciteits- en telecommunicatiekabels en grondverzet. Dit betekent in totaal tussen de 3.200 en 8.000 projecten per jaar.

- Van een deel van de projecten is vooraf in beeld welke asbestcomponenten de medewerkers tegenkomen en moeten verwijderen. Voor de werkzaamheden voor netbeheerders zijn deze wel grotendeels in beeld. Ook asbestcementleidingen in de netwerken zijn door netbeheerders geregistreerd in zogenaamde GIS-systemen en dus bekend. Bij huisaansluitingen is het niet altijd bekend. Enerzijds wordt er gekeken naar (onder andere) materiaal en jaartal waardoor een vermoeden ontstaat waarmee vervolgens een onderzoek/inventarisatie start. Asbest in de bodem is ook onzeker, vanwege onderzoek op een puntlocatie. Alles overziend, gaan wij ervan uit dat circa 50 procent van de asbesttoepassingen op basis van identificatie kan worden vastgesteld (1.600 tot 4.000 projecten) en niet op basis van inventarisaties hoeft.
- Bij de werkzaamheden voor netbeheerders kan het gaan om toepassingen in de categorie 'beperkt'. Naast dit werk voor netbeheer is het veelal werk met asbestcement dat wel tot de categorie 'basis' hoort. Daarom nemen we een kleiner aandeel dan de 25 procent bij netbeheerders, maar gaan we uit van 15 procent werkzaamheden aan toepassingen in 'beperkt'.
- Een deel van de werkzaamheden betreft een calamiteit, waarbij er acuut een leiding, buis of pijp moet worden vervangen. Deze hoeven niet vooraf te worden gemeld. Het aantal leidingen waar dit gebeurt waarbij er sprake is van asbestcement schatten wij evenals bij de netbeheerders in op dat 20 procent van de vervangingen in het kader van een storing of calamiteit is. Samen met de 15 procent die niet hoeft te worden gemeld omdat het toepassingen in 'beperkt' zijn, gaan we ervan uit dat 65 procent van de meldingen wel moet worden gemeld (2.080 tot 5.200 projecten per jaar).
- Bij werkzaamheden aan het ondergrondse netwerk en bij graafwerkzaamheden moeten er waarschijnlijk dagelijks eindbeoordelingen plaatsvinden. Daarbij kan het om meerdere beoordelingen per dag gaan als de leidingen weer worden ingegraven. Bij elkaar gaat het volgens Bouwend Nederland om 2.000 projecten per dag waarvoor een eindbeoordeling nodig is. Dit betekent dat er 520.000 tot 720.000 eindbeoordelingen per jaar nodig zijn. Aangezien het om werkzaamheden in de open lucht gaat en/of er volgens de branche goedgekeurde werkwijzen worden gehanteerd om de verspreiding van vezels tegen te gaan, zijn er alleen visuele eindbeoordelingen nodig. Daarbij is er bij 15 procent sprake van een component in 'beperkt' en kan de eindbeoordeling dus door de uitvoerder zelf worden gedaan.

Industrie

Het is niet bekend hoeveel vervangingen er in de industrie door medewerkers van de bedrijven zelf worden gedaan. De meeste vervangingen van pakkingen en rem- en frictiemateriaal in de industrie worden in het kader van regulier onderhoud gedaan

door gespecialiseerde bedrijven uit de installatiebranche of de asbestsanering. Eigen personeel wordt ingezet voor kleinere saneringen, vaak als gevolg van een calamiteit waarbij er snel een pakking moet worden vervangen. Bij gebrek aan registratiedata gaan wij uit van het volgende:

- Per bedrijf met vergunning vindt er volgens brancheorganisatie VIA gemiddeld 2 tot 4 verwijdering per week plaats. Bij gemiddeld 3 verwijderingen bij de geraamde 5 tot 15 bedrijven levert dit een range van 780 tot 2.340 verwijderingen per jaar op.
- VIA gaat ervan uit dat van circa 80 procent van de pakkingen die worden verwijderd bekend is dat het om asbest gaat. Deze worden dus geïdentificeerd en hoeven niet geïnventariseerd te worden. Van de 780 tot 2.340 verwijderingen blijven dus circa 150 tot 500 toepassingen over die wel geïnventariseerd moeten worden.
- In 5 tot 10 procent van de gevallen gaat de vervanging, volgens VIA, om een storing die direct moet worden verholpen om schade of een mogelijk gevaarlijke situatie te voorkomen. Deze (circa) 60 tot 175 incidenten/calamiteiten worden dus niet gemeld. De overige 720 tot 2.165 dus wel.
- Gelet op de toepassingen die worden verwijderd en de (volgens VIA) gehanteerde goedgekeurde werkwijzen, die ook nog deels buiten plaatsvinden, gaan wij ervan uit dat er geen sprake is van meer dan 10.000 vezels per m³ en dat er dus alleen onafhankelijke visuele eindbeoordelingen nodig zijn. NB: VIA merkt hierbij op dat toegang tot de locaties voor visuele beoordelingen niet vanzelfsprekend is. Om op de locaties te mogen komen waar de visuele beoordeling moet plaatsvinden zijn veelal aanvullende training of uitgebreide veiligheidsinstructies noodzakelijk. Het gaat om locaties waar met zware machines en/of gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. Ook kan het gebeuren dat de beoordeling op grote hoogte moet plaatsvinden.

Auto-onderhoud

De aantallen projecten in het auto-onderhoud waarbij er asbest wordt verwijderd zijn onbekend. Uit een gesprek met de VACO (de branchevereniging voor de banden- en wielenbranche) hebben wij begrepen dat dit maar zeer incidenteel is. Als we uitgaan van een beperkt aantal bedrijven dat deze handelingen in de toekomst gaan verrichten (25 tot 35) en het per bedrijf 10 keer per jaar voorkomt, levert dit een range van 250 tot 350 projecten op waarbij er asbest wordt verwijderd. Daarbij gaan wij uit van het volgende:

- Voor alle verwijderingen is een inventarisatie nodig. Dit is een standaardinventarisatie.
- Alle verwijderingen moeten worden gemeld.
- Wanneer autobedrijven werken met adequaat opgeleid personeel, gaan wij ervan uit dat zij de goedgekeurde werkwijzen hanteren en er daardoor geen sprake is van meer dan 10.000 vezels per m³ en dat er dus alleen visuele eindbeoordelingen nodig zijn.

Samenvatting projecten die voorheen uitgezonderd waren van meldplicht

Op basis van de schattingen hierboven, komen wij uit op het volgende totaalbeeld voor projecten, inventarisaties, meldingen en eindbeoordelingen voor projecten die voorheen waren uitgezonderd van de meldplicht:

Tabel 8 Schatting van projecten, inventarisaties, meldingen en eindbeoordelingen voor projecten die voorheen waren uitgezonderd van de meldplicht

Onderwerp	Minimaal*	Maximaal*
Projecten	280.100	427.300
Inventarisaties	17.400	57.900
Meldingen	158.300	248.500
Eindbeoordelingen (visueel door uitvoerder)	145.900	209.000
Eindbeoordelingen (visueel, onafhankelijk)	684.400	963.700

Bron: Panteia, 2026

* aantallen zijn afgerond op honderdtallen.

2.4.3

Totaalbeeld projecten

Wanneer we de geschatte kenmerken van de projecten op basis van de huidige meldingen en de projecten die voorheen waren uitgezonderd van de meldplicht bij elkaar optellen, komen we tot de volgende totalen:

Tabel 9 Schatting van projecten, inventarisaties, meldingen en eindbeoordelingen (totaal)

Table heading	Minimaal*	Maximaal*
Projecten	351.100	498.300
Inventarisaties	88.400	128.900
Meldingen	222.200	312.400
Eindbeoordelingen (visueel door uitvoerder)	153.000	216.100
Eindbeoordelingen (visueel, onafhankelijk)	748.300	1.027.600
Eindbeoordelingen (luchtmeting)	8.500	8.500
Eindbeoordelingen (kleefmonster)	11.400	11.400

Bron: Panteia, 2026

* aantallen zijn afgerond op honderdtallen.

3 Effectmeting

3.1 Toelichting op effectmeting

In dit hoofdstuk duiden wij per onderdeel van de wijzigingen in de wet- en regelgeving welke effecten deze veranderingen hebben. Daarbij beschrijven wij telkens de wijziging in de regels aan de hand van een toelichting die het ministerie van SZW over deze regelwijziging heeft geschreven. Wij nemen de tekst die het ministerie van SZW heeft opgesteld één-op-één over omdat het ministerie deze tekst met zorg en oog voor juridische correctheid heeft geschreven. Door de tekst in te korten of te parafaseren zou de inhoudelijke en juridische correctheid verloren kunnen gaan.

Op basis van de wijziging lichten wij telkens toe welke concrete handelingen er moeten worden verricht, welke aannames wij eventueel hebben gemaakt voor de interpretatie en welke berekening wij voor de effecten hebben gemaakt.

Berekening van effecten

De effecten van de nieuwe wet- en regelgeving rekenen wij terug naar euro's op basis van de prijs vermenigvuldigd met het aantal keer dat deze kosten worden gemaakt (p*q-berekening). Dit wil zeggen:

- We stellen een tijd (in uren) vast die het uitvoeren van de regel met zich meebrengt. Dit kan een tijdsinvestering per organisatie, per werkzame persoon of per project zijn. Voor elk uur bepalen we het toepasselijke uurtarief op basis van het zogenoemde Standaardkostenmodel (zie verderop).
- Naast de tijd in uren bepalen we ook aanvullende kosten die organisaties moeten maken, bijvoorbeeld voor het verplicht inkopen van bepaalde goederen of diensten.
- Deze tijdsinvesteringen in aanvullende kosten vermenigvuldigen wij met de aantallen keren dat ze door alle betrokkenen worden gemaakt. Zo worden kosten per organisatie vermenigvuldigd met alle organisaties die het betreft, kosten per persoon vermenigvuldigd met alle personen die het betreft en kosten per project vermenigvuldigd met het totaal aantal projecten per jaar.

Bij de gemaakte kosten maken wij onderscheid tussen eenmalige kosten en jaarlijks terugkerende kosten. Bij kosten die periodiek terugkomen delen wij de frequentie door die periode. Bijvoorbeeld: als kosten eenmaal per drie jaar moeten worden gemaakt, dan worden de kosten per jaar bepaald door het bedrag door drie te delen (c.q. met 1/3 te vermenigvuldigen).

Standaardkostenmodel en tarieven

De tijdsinvesteringen en aanvullende kosten die nodig zijn voor bepaalde handelingen zijn op drie wijzen bepaald:

- **Input uit interviews:** aan de gesprekspartners hebben wij gevraagd een zo realistisch mogelijk beeld te schetsen van de huidige activiteiten en kosten en de te verwachten wijzigingen in activiteiten in de toekomst.

- **Deskresearch:** prijzen voor bepaalde producten of diensten (zoals opleidingen, examens, certificeringen, inventarisaties, controles, etc.) zijn online opgezocht en op basis van de eventuele verschillende prijzen van aanbieders zijn realistische gemiddelde prijzen bepaald.
- **Standaard tijdsbestedingen uit het standaardkostenmodel:** vanuit het standaardkostenmodel (SKM) zijn er voor bepaalde handelingen standaard tijdsbestedingen gesteld. Daarbij wordt er onderscheid gemaakt tussen eenvoudige, matig complexe en complexe taken. Zo is er in het SKM beschreven dat voor het invullen van een formulier 3, 5 of 30 minuten gerekend mag worden (afhankelijk van de complexiteit). Door deze standaardtijden te hanteren zijn zij goed vergelijkbaar tussen verschillende regels.

Wanneer er onvoldoende aanknopingspunten uit de drie bronnen waren, zijn onderbouwde schattingen van tijdsbestedingen of benodigde investeringen gemaakt.

In het SKM zijn ook standaard uurtarieven bepaald voor de uitvoering van bepaalde handelingen. Daarbij gaat het niet om ‘commerciële’ uurtarieven die aan opdrachtgevers worden berekend, maar de kosten voor de organisaties zelf. De gehanteerde uurtarieven hangen daarmee samen met de werkgeverslasten. Misgelopen omzet (‘opportunity costs’) doordat uren niet voor betaald werk kunnen worden ingezet of dat productie vanwege asbestwerkzaamheden stilligt worden niet meegerekend in de kosten.

In deze effectmeting werken wij met de volgende functies met bijbehorende uurtarieven:

- **Hoogopgeleide medewerker (€ 65):** wij gaan ervan uit dat formele zaken rondom vergunningaanvragen en certificeringstrajecten door hoogopgeleide kwaliteitsmanagers of KAM-coördinatoren worden gedaan.
- **Technici en ander middelbaar opgeleid personeel (€ 40):** de uitvoerende werkzaamheden op de werkvloer worden uitgevoerd door middelbaar opgeleid personeel.

De gehanteerde tarieven zijn gebaseerd op de vastgestelde uurtarieven in 2020, gecorrigeerd voor inflatie tot en met 2025.

3.2 Vergunningplicht

Centraal in de nieuwe richtlijn staat het aanvragen van een vergunning voor asbestverwijdering. Het vergunningstelsel bestaat uit drie varianten: beperkt, basis en uitgebreid. Dit onderscheid is gemaakt op basis van de potentiële risico’s van de asbesttoepassingen. De typen toepassingen die een organisatie verwijdert bepaalt welke vergunning een organisatie moet hebben. In de onderstaande tabel 10 is weergegeven welke toepassingen bij welke vergunning horen. Met een ‘hogere’ vergunning mogen ook asbesttoepassingen uit de lagere vergunningklassen worden verwijderd. Dus een organisatie met een vergunning ‘basis’ mag ook toepassingen van ‘beperkt’ verwijderen. Organisaties met een vergunning ‘uitgebreid’ mogen alle toepassingen verwijderen.

Tabel 10 Varianten binnen het vergunningstelsel (concept)¹⁵

Vergunning beperkt	Vergunning basis	Vergunning uitgebreid
<ul style="list-style-type: none"> I. In kunststof gebonden II. Elastische toepassingen 	Hechtgebonden: <ul style="list-style-type: none"> III. Asbestcement IV. Geweven of geperst 	Niet-hechtgebonden <ul style="list-style-type: none"> V. Licht-gebonden VI. Niet-gebonden
<ul style="list-style-type: none"> Bitumen dakbedekking behalve coating Kit voor beglazing en dilataties Kunststoffen, zoals bakeliet Kunststof coating op stalen gevelplaten Vensterbanken Geheel omsloten Losse voorwerpen of apparaten, waaronder meszekeringen 	<ul style="list-style-type: none"> Bitumen coating Asbestcement Fitterskitverbinding Koord Lijm Pakkingen Rem- en frictiemateriaal 	<ul style="list-style-type: none"> Board Doek Isolatiemateriaal Papier en karton Pluggen Stucwerk Spuitasbest Vilt Vinylzeil en vinyltegels Verontreinigingen

Bron: Ministerie van SZW, 2025

In deze paragraaf gaan wij in op de eenmalige handeling van het indienen van een aanvraag voor de vergunning. Om in aanmerking te komen voor een vergunning zijn inhoudelijke handelingen nodig om te onderbouwen dat de organisatie aan alle eisen voldoet. Op deze inhoudelijke handelingen gaan wij in de volgende paragrafen nader in. Allereerst kijken wij dus naar het feitelijk indienen van de gevraagde stukken.

Activiteiten

Voor het indienen van de aanvraag nemen we de volgende activiteiten mee:

- Kennisneming van nieuwe wet- en regelgeving (standaard bij nieuwe wet- en regelgeving).
- Verzamelen stukken benodigd voor aanvraag, namelijk:
 - Verklaring Omtrent het Gedrag voor Rechtspersonen (VOG-RP)
 - Bewijs van naleving (zie 3.3 voor het opstellen van een bewijs van naleving)
 - Bevestiging van opleidingen (zie 3.4)
- Indienen vergunningaanvraag.

Aannames

Aannames voor de berekening:

- We gaan ervan uit dat het aanvragen van een vergunning online kan via een toegankelijk systeem (bijvoorbeeld na inloggen met eHerkenning) waarin gegevens worden ingevoerd en documenten als bijlage worden toegevoegd.
- De tijdsinvestering voor het indienen van de aanvraag is voor alle organisaties gelijk (geen onderscheid tussen beperkt, basis of uitgebreid).
- Alle organisaties vragen voor de vergunningaanvraag een nieuwe VOG-RP aan.

¹⁵ Deze indeling is op basis van de conceptversie van de richtlijn, zoals deze in september 2025 is opgesteld.

- De aanvraag wordt gedaan door een hoogopgeleide medewerker (rekentarief 65 euro per uur).
- Het aantal nieuw aan te vragen vergunningen is minimaal 4.350 en maximaal 9.000 (zie paragraaf 2.2.4).
- Eventuele bezwaren tegen afwijzingen worden buiten beschouwing gelaten.
- Voor de aanvraag van een VOG wordt leges ter waarde van 207 euro in rekening gebracht.
- Voor het aanvragen van een vergunning wordt geen leges in rekening gebracht.

Berekening

Tabel 11 Berekening impact aanvraag vergunning bij minimaal aantal vergunningaanvragen (4.350)

Activiteit	Tijd (in uur)	Tarief	Bijkomende kosten	Aantal	Totaal
Kennisneming wet- en regelgeving	1	€ 65		4.350	€ 282.750
Verzamelen stukken	1	€ 65		4.350	€ 282.750
Aanvraag VOG-RP*	0,5	€ 65	€ 207	4.350	€ 1.041.825
Indienen aanvraag**	0,5	€ 65		4.350	€ 141.375
Totaal	3		€ 207	4.350	€ 1.748.700

Tabel 12 Berekening impact aanvraag vergunning bij maximaal aantal vergunningaanvragen (9.000)

Activiteit	Tijd (in uur)	Tarief	Bijkomende kosten	Aantal	Totaal
Kennisneming wet- en regelgeving	1	€ 65		9.000	€ 585.000
Verzamelen stukken	1	€ 65		9.000	€ 585.000
Aanvraag VOG-RP*	0,5	€ 65	€ 207	9.000	€ 2.155.500
Indienen aanvraag**	0,5	€ 65		9.000	€ 292.500
Totaal	3		€ 207	9.000	€ 3.618.000

3.3 Bewijs van naleving

Over het bewijs van naleving geeft het ministerie van SZW de volgende toelichting:

Bewijs van naleving

De Richtlijn stelt als eis dat bij de vergunningaanvraag een bewijs van naleving van artikel 6 van de Richtlijn wordt meegestuurd. Artikel 6 van de Richtlijn moet ook worden vertaald in onze regelgeving in voorschriften. Die gaan over het tot een minimum beperken van de blootstelling aan asbest, in ieder geval tot onder de grenswaarde. Dat betekent dat de volgende maatregelen moeten worden genomen:

- Het beperken van het aantal werknemers dat wordt blootgesteld.
- Het werk zo uitvoeren dat er geen asbeststof wordt geproduceerd en vrijkomt in de lucht, of anders maatregelen nemen om de concentratie in de lucht te verlagen.
- Ontsmetting van werknemers.
- Bescherming in gesloten ruimten.
- Reiniging en onderhoud ruimten en uitrusting.
- Veilig verpakken en afvoeren van vrijkomend asbest.

Omdat de Richtlijn een bewijs van naleving vraagt, zal een bedrijf hiervoor in principe een certificaat moeten hebben. Dit zou echter een grote verzwarende oplevering ten opzichte van de bestaande certificeringsplicht, die is bedoeld voor werkzaamheden met een hoge blootstelling aan asbest. Daarom wordt een indeling gemaakt in drie soorten vergunningen met bijbehorende vormen van het bewijs van naleving:

1. Toepassingen waarbij de blootstelling normaal gesproken laag is, onder de grenswaarde. Hiervoor is geen certificering nodig, maar een ander bewijs van naleving. Dit zal een door de minister goedgekeurde werkwijze zijn. Het is belangrijk dat de blootstelling onder de grenswaarde blijft. Het bedrijf moet daarom zorgen dat de werknemers daadwerkelijk volgens de goedgekeurde werkwijze werken. We noemen deze categorie "vergunning beperkt".
2. Toepassingen waarbij de blootstelling boven de grenswaarde zal zijn, maar niet heel hoog. Hiervoor is een lichte vorm van certificering nodig. We noemen deze categorie "vergunning basis".
3. Toepassingen waarbij een hele hoge blootstelling kan optreden. Hiervoor is certificering nodig die vergelijkbaar is met het bestaande niveau. We noemen deze categorie "vergunning uitgebreid".

Activiteiten

Voor het opstellen van een bewijs van naleving nemen we de volgende activiteiten mee:

- Alle organisaties die een 'vergunning beperkt' aanvragen stellen een erkende werkwijze op die aantoont dat de blootstelling onder de grenswaarde blijft.
- Alle organisaties die een 'vergunning basis' aanvragen laten zich certificeren. Hiervoor doorlopen zij een traject van (lichte) certificering, inclusief de daarbij behorende certificeringskosten.
- Voor zo ver zij nog niet gecertificeerd zijn voor het verwijderen van asbest, doorlopen organisaties die een 'vergunning uitgebreid' aanvragen een traject van certificering, inclusief de daarbij behorende certificeringskosten.
- Certificeringskosten bestaan uit:
 - Ureninzet van een hoogopgeleide medewerker om procedures vast te leggen in een handboek en contact met en begeleiding van een certificerende instelling in het certificeringsproces.
 - Ureninzet van de hoogopgeleide medewerker en uitvoerende medewerkers voor begeleiding van en deelname aan interne en externe audits.
 - Een certificerende instelling brengt eenmalige initiële certificeringskosten en jaarlijkse onderhoudskosten voor de periodieke controles in rekening.
 - Het registreren van een procescertificaat bij Ascet.

Aannames

Aannames voor de berekening:

- We gaan ervan uit dat alle organisaties die een vergunning aanvragen nu ook al protocollen voor het werken met asbest op papier moeten hebben die overeenkomen met de erkende werkmethoden. Het opstellen van een bewijs van naleving is daarmee grotendeels het controleren en eventueel updaten van deze protocollen en geen geheel nieuwe protocollen en werkwijzen die op papier moeten worden gezet.
- Voor de beperkte vergunning kunnen de organisaties die een vergunning aanvragen uitgaan van standaardformats en standaardwerkwijzen die door het Validatie- en Innovatiepunt Asbest (VIP Asbest) zijn goedgekeurd en door brancheorganisaties of andere koepels beschikbaar worden gesteld.
- Mogelijk zal een deel van de asbestsaneerders die nu al gecertificeerd zijn ervoor kiezen om te gaan voor een vergunning 'basis', in plaats van een uitgebreide vergunning. Bijvoorbeeld organisaties die uitsluitend asbesthoudende daken saneren. Het saneren van asbestbeton kan namelijk met een vergunning 'basis'. Dit zou lagere jaarlijkse kosten voor certificering met zich meebrengen. Het is echter niet bekend welk deel van de huidige gecertificeerde asbestsaneerders uitsluitend asbesttoepassingen verwijdert die onder de vergunningcategorie 'basis' vallen. Ook gaan wij ervan uit dat bedrijven die (vrijwel) uitsluitend asbestcement saneren toch graag een vergunning 'uitgebreid' aanvragen. Ten opzichte van de huidige praktijk is er immers geen sprake van zwaardere verplichtingen om dit te doen. Door een vergunning 'uitgebreid' aan te vragen behouden zij de flexibiliteit om alle typen asbesttoepassingen te mogen verwijderen. Om die reden gaan wij ervan uit dat alle huidige gecertificeerde asbestsaneerders een vergunning 'uitgebreid' aanvragen, ook al is dit mogelijk een overschatting van de praktijk.
- De groep die een uitgebreide vergunning aanvraagt komt overeen met de huidige gecertificeerde instellingen. Op basis van hun huidige certificaat voldoen zij reeds aan de eisen rondom een bewijs van naleving voor een vergunningaanvraag. Zij hoeven geen kosten te maken, het aanleveren van een kopie van hun certificaat is al meegenomen in het verzamelen van stukken voor de vergunningaanvraag.
- Ook de 425 bedrijven in de branche 'grondverzet' die een BRL-certificaat hebben, kunnen deze certificering gebruiken om te voldoen aan de eisen voor de vergunningaanvraag. Daarom worden voor deze organisaties dezelfde kosten berekend als voor de gecertificeerde asbestverwijderaars.
- De huidige kosten die organisaties aan certificerende instellingen betalen voor procescertificering zijn niet eenduidig of standaard. Zo schrijft certificerende instelling TÜV hierover: "De kosten zijn afhankelijk van de grootte van je bedrijf, het aantal projecten en de complexiteit van de werkzaamheden."
 - Voor de registratie van het certificaat door Ascort zijn de standaardkosten wel bekend, namelijk: 625 euro per drie jaar.
- Voor de nieuw gecertificeerde organisaties (categorie 'basis') zijn er jaarlijkse kosten voor hercertificering, met bijbehorende audits. Wij gaan uit van 3000 euro. Dit is aan de lage kant voor certificeringstrajecten. Wij gaan er echter van uit dat het om een laagdrempelige vorm van certificering gaat, aangezien werkwijzen (als het goed is) reeds op papier zijn vastgelegd en in de praktijk worden gebracht.

Berekening

Tabel 13 Berekening impact bewijs van naleving bij minimaal aantal vergunningaanvragen (4.350)

Activiteit	Aantal org.	Frequentie	Aantal medewerkers	Tijd (uur)	Tarief	Extra kosten	Totaal (eenmalig)	Totaal (jaarlijks)
Beperkte vergunning								
- Brancheorganisaties stellen formats op (Bouwend NL, Onderhoud NL, Techniek NL)	3	Eenmalig	1	8	€ 65		€ 1.560	
- Organisaties nemen format over en passen dat op eigen activiteiten aan	200	Eenmalig	1	8	€ 65		€ 104.000	
Basisvergunning								
- Opstellen documenten procedures voor certificering	3.475	Eenmalig	1	40	€ 65		€ 9.035.000	
- Communicatie, interne audits (tijd projectleider)	3.475	1	1	8	€ 65			€ 1.807.000
- Deelname interne audits (medewerkers)	3.475	1	4	0,5	€ 40			€ 278.000
- Afstemming met certificerende instelling en externe audit (projectleider)	3.475	1	1	8	€ 65	€ 3.000		€ 12.232.000
- Deelname externe audit (medewerkers)	3.475	1	4	0,5	€ 40			€ 278.000
Registratie certificaat bij Ascet (3 jaar geldig)	3.475	0,33	1	0,05	€ 65	€ 625		€ 2.175.640
Reeds in bezit BRL-certificaat	425	Eenmalig	1	0	€ 65			
Uitgebreide vergunning								
- Verzamelen en aanpassen stukken op basis van huidige certificering	250	Eenmalig	1	0	€ 65		€ 0	
Totaal							€ 9.140.560	€ 16.770.640

Tabel 14 Berekening impact bewijs van naleving bij maximaal aantal vergunningaanvragen (9.000)

Activiteit	Aantal org.	Frequentie	Aantal medewerkers	Tijdsbesteding (uur)	Tarief	Extra kosten	Totaal (eenmalig)	Totaal (jaarlijks)
Beperkte vergunning								
- Brancheorganisaties stellen formats op (Bouwend NL, Onderhoud NL, Techniek NL)	3	Eenmalig	1	8	€ 65		€ 1.560	
- Organisaties nemen format over en passen op eigen activiteiten aan	1900	Eenmalig	1	8	€ 65		€ 988.000	
Basisvergunning								
- Opstellen documenten procedures voor certificering	6.375	Eenmalig	1	40	€ 65		€ 16.575.000	
- Communicatie, interne audits (tijd projectleider)	6.375	1	1	8	€ 65			€ 3.315.000
- Deelname interne audits (medewerkers)	6.375	1	4	0,5	€ 40			€ 510.000
- Afstemming met certificerende instelling en externe audit (projectleider)	6.375	1	1	8	€ 65	€ 3.000		€ 22.440.000
- Deelname externe audit (medewerkers)	6.375	1	4	0,5	€ 40			€ 510.000
Registratie certificaat bij Ascet (3 jaar geldig)	6.375	0,33	1	0,05	€ 65	€ 625		€ 3.991.281
Reeds in bezit BRL-certificaat	425	Eenmalig	1	0	€ 65			
Uitgebreide vergunning								
- Verzamelen en aanpassen stukken op basis van huidige certificering	300	Eenmalig	1	0	€ 65		€ -	
Totaal							€ 17.564.560	€ 30.766.281

3.4 Opleidingen

Over de wijzigingen in de eisen ten aanzien van opleidingen schrijft het ministerie van SZW het volgende:

Opleidingen

In het huidige Arbobesluit worden al eisen gesteld aan de opleiding van werknemers die worden blootgesteld aan asbest. Werkgevers zijn verplicht om werknemers voorlichting en onderricht te geven als zij worden of kunnen worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen, waaronder asbest. Daarbij moet onder andere aandacht worden gegeven aan de mogelijke gevaren. Voor degenen die met gevaarlijke stoffen werken zijn opleidingen verplicht met, onder andere, aandacht voor voorzorgsmaatregelen om blootstelling zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken en het dragen en gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen en kleding. Voor asbest in het bijzonder is het verder verplicht dat een passende opleiding met regelmatige tussenpozen wordt gegeven. Daarbij moet onder andere aandacht worden besteed aan producten en materialen waarin asbest kan voorkomen en veilige werkwijzen.

De Richtlijn stelt nu als aanvullende eis dat de instructeur die de opleiding geeft moet zijn erkend. De opleidingsverplichtingen worden nu als volgt vormgegeven. Daarnaast wordt ook een praktijkdeel als verplicht onderdeel gesteld van de opleiding voor degenen die asbest verwijderen. Ook zijn er nieuwe inhoudelijke eisen, zoals kennis over het toepasselijk recht en voor verwijderaars kennis over apparatuur om het vrijkomen en verspreiden van vezels te verminderen.

Voor werknemers die bijvoorbeeld asbest kunnen tegenkomen bij onderhoudswerkzaamheden, blijft de verantwoordelijkheid bij de werkgever om te zorgen dat de werknemer weet wat de gevaren zijn van asbest, welke asbesttoepassingen hij kan tegenkomen in zijn werk en wanneer hij bepaalde werkzaamheden niet mag uitvoeren.

Voor werknemers die wel werkzaamheden met asbest uitvoeren, of door hun werk onvermijdelijk worden blootgesteld aan asbest, geldt de verplichting dat zij moeten zijn opgeleid door een erkende instructeur. Het gaat dan om werknemers die asbest verwijderen, asbest inventariseren, een eindbeoordeling uitvoeren en toezichthouders die toezicht houden op de uitvoering van asbestwerkzaamheden. Opleidingen zullen dus moeten worden erkend. Daarvoor worden criteria uitgewerkt om de kwaliteit van de opleidingen te toetsen. Bedrijfsinterne opleidingen kunnen ook worden erkend, mits zij aan die criteria voldoen.

Naast een basisopleiding die voor iedereen is bedoeld die met asbest werkt (c.q. verwijdert), zullen er verschillende opleidingsniveaus komen aan de hand van de vergunningcategorieën. Ook zal er maatwerk komen voor het werken in containment, asbestinventarisaties, eindbeoordelingen en toezicht. Voor de basisopleiding en voor werkzaamheden in de categorie beperkt is een bewijs van deelname aan de opleiding voldoende. De andere opleidingen moeten worden afgesloten met een examen. Na voltooiing van de opleiding wordt het bewijs van deelname of het diploma opgenomen in een register. Daarmee wordt het eenvoudiger om een vergunning aan

te vragen en een melding te doen, omdat daarbij naar een registratienummer kan worden verwezen. De stukken hoeven dan niet steeds te worden meegestuurd. In de bestaande regelgeving is een uitzondering gemaakt voor machinisten. Deze hoeven geen persoonscertificaat te hebben, maar er worden wel eisen gesteld aan de kennis die nodig is voor het veilig kunnen werken als kraanmachinist. In de nieuwe situatie wordt geregeld dat kraanmachinisten een basisopleiding moeten hebben, aangevuld met de bestaande aanvullende kenniseisen.

Volgens het huidige Arbobesluit moeten werknemers die asbest verwijderen in risicoklasse 2 en 2A een persoonscertificaat hebben. Die eis komt met de nieuwe invulling van de opleidingseisen te vervallen.

Activiteiten

- Werkgevers moeten hun medewerkers die mogelijk asbest in hun werk kunnen tegenkomen instrueren wat de gevaren zijn en welke werkzaamheden daarom niet uitgevoerd mogen worden. Dit is geen nieuwe regel.
- De werkenden die werkzaamheden verrichten aan/rondom asbest en daarbij blootgesteld kunnen worden moeten een startopleiding krijgen (bijv. ook inspecteurs, eindbeoordelaars, mensen op de gemeentewerf etc.). De meeste van deze personen volgen nu al een opleiding hiervoor. Wel zijn er aanvullende opleidingseisen van toepassing. Aan de aanvullende eisen voor kennis van wet- en regelgeving kan worden gedaan via een E-learning.
- Medewerkers van bedrijven met een vergunning 'beperkt' die zelf asbest verwijderen moeten een opleiding hiervoor volgen, inclusief praktijkdeel. Deze wordt niet afgesloten met een examen.
- Medewerkers van bedrijven met een vergunning 'basis' of 'uitgebreid' volgen een opleiding vergelijkbaar met de opleidingen DAV1, DAV2 en DTA die nu door asbestverwijderaars worden gevolgd. Zij moeten eenmalig een theorie- en praktijkexamen afleggen.
- Na afloop van de opleiding wordt een registratienummer als bewijs van deelname en/of slagen voor examens in een register van Ascert vastgelegd.
- Opleiders moeten zich laten erkennen, dit betekent dat zij:
 - Documenten opstellen waarin zij hun curriculum en werkwijzen toelichten.
 - Zich laten erkennen door de erkennende instelling, inclusief periodieke audits of nog aan de erkenningsvereisten wordt voldaan (één keer per drie jaar).
 - De mensen die een opleiding gevolgd hebben registreren.

Aannames

Voor het volgen van een opleiding gaan wij van de volgende aannames uit:

- Iedereen die nu al met asbest in aanraking kan komen moet hiervoor een instructie krijgen van de werkgever. Ook wanneer de medewerker zelf niet de asbest verwijdert of ermee moet werken moet iedereen asbest kunnen herkennen. Deze verplichting blijft. Dit leidt daarmee niet tot een lastenverzwaring.
 - Het aantal personen dat een dergelijke opleiding of instructie voor asbestherkenning heeft gehad is onbekend.

- Voor de huidige groep gecertificeerde asbestverwijderaars gaan geen nieuwe, aanvullende of zwaardere opleidingseisen gelden.
 - Wel moeten zij eenmalig een bijscholing doen om zich op de hoogte te stellen van de nieuwe wet- en regelgeving. Het ministerie van SZW gaat ervan uit dat dit in de vorm van een e-learning met alleen een theoriedeel kan. Het is nog niet duidelijk wie deze e-learning gaat aanbieden en wat de kosten hiervan zijn. Wij rekenen op 40 euro per persoon voor de e-learning. Deze kosten komen overeen met de huidige kosten voor een e-learning asbestherkenning.
- Ook voor andere werkenden die met asbest in aanraking komen gelden aanvullende opleidingseisen (zoals inspecteurs, eindbeoordelaars). Wij gaan ervan uit dat al deze personen op dit moment al voldoende zijn opgeleid voor hun werk. Zij zouden dan alleen de aanvullende e-learning moeten doen om kennis te nemen van de nieuwe wet- en regelgeving. Voor het bepalen van de aantallen personen voor wie dit van toepassing is, gaan we uit van de personen die begin 2026 bij Ascert gecertificeerd waren als Deskundige Asbestinventarisatie (DIA), Asbestdeskundige (ADK) of Deskundige Asbest Acceptatie (DAA).
- Het niet meer hoeven registreren van een certificaat leidt tot een lastenverlichting voor de gecertificeerde asbestverwijderaars (DAV1, DAV2, DTA). Voor het registreren van een certificaat rekende Ascert 255 euro en de certificerende instelling 100 euro. Deze certificering was drie jaar geldig.
- Voor het vastleggen van het registratienummer zal Ascert kosten in rekening brengen. Deze kosten zijn nog niet bekend. We gaan uit van 100 euro per persoon. Dit zijn lagere kosten dan de 255 euro die Ascert nu rekent voor het registreren van certificaten¹⁶.
- Het vervallen van het examen na de eerste keer volgen van de opleiding leidt tot een lastenverlichting voor de gecertificeerde asbestverwijderaars die tot nu toe elke drie jaar examen moesten doen. Voor het maken van het examen rekenen we één dagdeel (4 uur).
- Iedereen die momenteel met asbest werkt moet volgens de huidige wetgeving hiervoor zijn opgeleid. In de praktijk gaat dit bij veel werkenden die niet gecertificeerd zijn om een e-learning of een opleiding zonder praktijkdeel en/of zonder examen. Voor de berekening gaan wij ervan uit dat alle medewerkers die met asbest werken nu al gemiddeld 2 uur per jaar aan opleiding hiervoor volgen. De kosten voor de huidige opleidingen worden geschat op 100 euro, omdat deze nu veelal op basis van E-learnings worden gedaan.
- Nieuwe (c.q. aanvullende) opleidingseisen zijn als volgt:
 - Werkenden die alleen werkzaamheden in de categorie ‘beperkt’ verrichten moeten hun opleiding volgen bij een erkende opleider en moeten een praktijkdeel volgen. Wij gaan ervan uit dat deze opleiding een halve werkdag duurt (4 uur). Dit is 2 uur meer dan gemiddeld voorheen (zie vorige punt). Voor de kosten van de opleiding gaan wij ervan uit dat deze lager zijn dan de kosten voor de opleiding die personen voor ‘basis’ of ‘uitgebreid’ moeten volgen. We gaan uit van ongeveer de helft van de kosten van een DAV1-

¹⁶ Het ministerie van SZW maakt hierover afspraken met Ascert en heeft aangegeven dat men uitgaat van lagere kosten dan nu worden gerekend voor het registreren van certificaten.

opleiding¹⁷. Dit komt neer op circa 210 euro. Aangezien zij voorheen ook een opleiding moesten volgen, waren er al kosten voor een opleiding. We gaan ervan uit die circa 100 euro bedroegen en dat de 210 euro dus een kostenverhoging van 110 euro betekent.

- Werkenden die werkzaamheden in de categorie 'basis' verrichten moeten hun opleiding volgen bij een erkende opleider, moeten een praktijkdeel volgen en moeten eenmalig een examen afleggen. Wij gaan ervan uit dat dit een lichtere opleiding is dan de huidige DAV1-opleiding. Deze duurt doorgaans 16 uur. Voor de nieuwe opleidingen gaan wij uit van een tijdsbesteding van één werkdag (8 uur). Dit is zes uur meer aan opleidingstijd dan zij gemiddeld voorheen aan opleiding besteedden. Wij gaan er namelijk van uit dat de opleidingen worden toegespitst op de type werkzaamheden. Voor de gemiddelde prijs voor de opleiding gaan wij uit van tweederde van de opleiding DAV1, oftewel 275 euro¹⁸. Ten opzichte van de geschatte 100 euro aan huidige jaarlijkse opleidingskosten is dit een toename van 175 euro.
- Aanvullend op een praktijkdeel bij een erkende opleider, moeten werkenden die asbesttoepassingen in de categorie 'basis' vervangen ook eenmalig een theorie- en een praktijkexamen afleggen. Hiervoor gaan wij uit van 4 uur, zoals die nu ook van toepassing is voor het theorie- en praktijkexamen voor DAV1. Voor de kosten van het examen gaan wij uit van 280 euro¹⁹.
- Bij het berekenen van de kosten voor de opleiding houden wij geen rekening met de misgelopen werkuren. Wij gaan ervan uit dat het volgen van een opleiding voor het omgaan met gevaarlijke stoffen zoals asbest een integraal deel is van de professionele beroepsuitoefening.

De procedure voor het erkennen van een asbestopleiding is nog niet bekend. Het ministerie van SZW heeft aangegeven dat dit een 'laagdrempelige' procedure is. Voor het aanbieden van een opleiding gaan wij van de volgende aannames uit:

- Opleiders moeten zich laten erkennen, dit betekent:
 - Opleidingsprotocollen/lesmethoden opstellen (incl. functie-eisen aan docenten, etc.)
 - Inhoudelijke beschrijvingen van de opleiding opstellen.
 - Bijhouden kwaliteitshandboek.
 - Uitvoeren interne audits.
 - We gaan ervan uit dat dit voor de eerste keer 40 uur kost en jaarlijks 8 uur voor het bijhouden.
- We gaan ervan uit dat er circa 25 huidige aanbieders van opleidingen zijn en dat er 10 opleiders bijkomen. Een deel van de huidige opleiders heeft al een vorm van erkenning of certificering. Dit zijn met name de grotere opleiders. Daarom gaan wij ervan uit dat maximaal 30 opleiders een nieuwe vorm van certificering moeten doorlopen.

¹⁷ Gebaseerd op de gemiddelde prijs van opleidingen DAV1 bij verschillende aanbieders, exclusief examenkosten en exclusief kosten voor het registreren van het certificaat.

¹⁸ Gebaseerd op 415 euro, de gemiddelde prijs van opleidingen DAV1 bij verschillende aanbieders, exclusief examenkosten en exclusief kosten voor het registreren van het certificaat.

¹⁹ Gebaseerd op de gemiddelde kosten van examens bij examinerende instellingen, exclusief kosten voor het registreren van het certificaat.

- Opleiders moeten periodiek externe kosten maken voor begeleiding, audits door een onafhankelijke instantie, registratie van de erkenning, etc. Wij gaan uit van 3.000 euro per drie jaar per opleider, oftewel 1.000 euro per jaar. Dit zijn relatief lage kosten vergeleken met andere certificeringstrajecten (zoals ISO-certificering).

Berekeningen

De opleidingskosten bestaan uit de volgende elementen:

- Kostendaling door vervallen certificeringsplicht en elke drie jaar examen doen door (huidige) gecertificeerde asbestverwijderaars.
- Kosten voor eenmalige e-learning voor huidige gecertificeerde asbestverwijderaars en DIA's.
- Toename kosten door verplicht praktijkdeel in opleidingen en eenmalig examen voor werkenden die voorheen geen opleiding met examen volgden.
- Toename kosten voor opleiders voor het verkrijgen en behouden van erkenning.

Kostendaling door vervallen certificeringsplicht en elke drie jaar examen doen door (huidige) gecertificeerde asbestverwijderaars en DIA's

De huidige kosten voor elke drie jaar examen doen en certificering zijn als volgt:

Tabel 15 Afname opleidingskosten huidige certificaathouders

Opleiding	Aantal certificaathouders	Kosten Examen	Kosten Certificaat	Uren	Tarief	Kosten totaal (p/3jr)	Kosten per jaar
DAV-1	637	€ 280	€ 355	4	€ 40	€ 506.415	€ 168.805
DAV-2	1211	€ 375	€ 355	4	€ 40	€ 1.077.790	€ 359.263
DTA	1.573	€ 505	€ 355	4	€ 40	€ 1.604.460	€ 534.820
Totaal	3.421					€ 3.188.665	€ 1.062.888

In plaats van het afleggen van een examen en de certificering komt een registratienummer per gevolgde opleiding, dat Ascert in een database vastlegt. Als Ascert hier 100 euro per persoon voor rekent, komen er per drie jaar de volgende nieuwe kosten bij:

Tabel 16 Toename opleidingskosten huidige certificaathouders

Opleiding	Aantal certificaathouders	Kosten Registratie	Kosten totaal (p/3jr)	Kosten per jaar
DAV-1	637	€ 100	€ 63.700	€ 21.233
DAV-2	1211	€ 100	€ 121.100	€ 40.367
DTA	1573	€ 100	€ 157.300	€ 52.433
Totaal	3.421		€ 342.100	€ 114.033

Tabel 17 Saldo af- en toename opleidingskosten huidige certificaathouders

	Totaal (p/3jr)	Totaal (jaarlijks)
Afname kosten	€ 3.188.665	€ 1.062.888
Toename kosten	€ 342.100	€ 114.033
Saldo	€ -2.846.565	€ -948.855

Bron: Panteia, 2026

Kosten voor eenmalige e-learning certificaathouders

De kosten voor een eenmalige e-learning van 2 uur zijn als volgt (geen registratie van opleiding berekend omdat deze al in de jaarlijkse registratiekosten hierboven zijn meegenomen).

Tabel 18 Kosten eenmalige e-learning huidige certificaathouders

Opleiding/ certificaat	Aantal certificaat- houders	Kosten E- learning	Uren	Tarief	Kosten (eenmalig)
DAV-1	637	€ 40	2	€ 40	€ 76.440
DAV-2	1211	€ 40	2	€ 40	€ 145.320
DTA	1573	€ 40	2	€ 40	€ 188.760
DIA	761	€ 40	2	€ 40	€ 91.320
ADK-Categorie I	94	€ 40	2	€ 40	€ 11.280
ADK-Categorie II	42	€ 40	2	€ 40	€ 5.040
ADK-Categorie IIIb	11	€ 40	2	€ 40	€ 1.320
ADK-Categorie V	33	€ 40	2	€ 40	€ 3.960
DAA + DAA (d)	1.345	€ 40	2	€ 40	€ 161.400
Totaal	5.707				€ 684.840

Toename kosten door verplicht praktijkdeel in opleidingen en eenmalig examen voor werkenden die voorheen geen opleiding met examen volgden.

Naast de personen die reeds gecertificeerd zijn en uit dat oogpunt periodiek een opleiding volgen, moeten ook andere werkenden die asbest verwijderen een opleiding bij een erkende opleider volgen. Omdat het exacte aantal werkenden die dit voorheen nog niet deed niet bekend is, werken we hier met een hoge- en een lage variant.

Iedereen die met asbest werkt (c.q. verwijdert) moet een erkende opleiding volgen bij een erkende aanbieder, inclusief een praktijkdeel. De verwachting is dat deze opleidingen duurder zijn dan de huidige opleidingen (veelal op basis van e-learning en/of in-company) die deze werkenden volgen. Voor degenen die alleen werken met toepassingen in de categorie 'beperkt' gaan wij ervan uit dat de opleiding minder uitgebreid is dan de opleiding voor degenen die werken met toepassingen in de categorie 'basis'. Dit leidt tot de volgende uitgangspunten voor de berekening:

- Voor degenen die alleen toepassingen onder 'beperkt' verwijderen, gaan wij uit van een toename in opleidingskosten van 175 euro per persoon²⁰, met daarbij twee uur extra aan opleidingstijd voor het volgen van een praktijkdeel.
- Voor degenen die toepassingen onder 'basis' verwijderen, gaan wij uit van een toename van opleidingskosten van 315 euro per persoon²¹, met daarbij vier uur extra aan opleidingstijd voor het volgen van een praktijkdeel.

Voor alle opleidingen geldt dat er 100 euro voor registratie van het volgen van de opleiding wordt gerekend door Ascort en dat ze een geldigheidsduur van drie jaar hebben. De jaarlijkse kosten zijn een derde van de totale kosten.

Tabel 19 Structurele kosten voor opleiding bij erkende aanbieder, inclusief praktijkdeel (toepassingen 'beperkt')

Variant	Aantal deelnemers	Opleiding (netto)	Kosten registratie	Uren	Tarief	Kosten (p/3jr)	Kosten (p/jr)
Laag	3.500	175	100	2	40	€ 1.242.500	€ 414.167
Hoog	5.000	175	100	2	40	€ 1.775.000	€ 591.667

Tabel 20 Structurele kosten voor opleiding bij erkende aanbieder, inclusief praktijkdeel (toepassingen 'basis')

Variant	Aantal deelnemers	Opleiding (netto)	Kosten registratie	Uren	Tarief	Kosten (p/3jr)	Kosten (p/jr)
Laag	32.000	315	100	6	€ 40	€ 20.960.000	€ 6.986.667
Hoog	39.500	315	100	6	€ 40	€ 25.872.500	€ 8.624.167

Daarnaast zijn er eenmalige kosten voor het doen van examens om toepassingen in de categorie 'basis' te mogen verwijderen. Voor de kosten gaan wij uit van de huidige gemiddelde examenkosten van 280 euro (voor examen DAV1) en een tijdsinvestering van vier uur. De registratie van het afleggen van het examen rekenen we bij de structurele jaarlijkse kosten.

Tabel 21 Eenmalige kosten voor examen verwijderaars toepassingen 'basis'

Variant	Aantal deelnemers	Kosten examen	Uren	Tarief	Kosten (eenmalig)
Laag	32.000	€ 280	4	€ 40	€ 14.080.000
Hoog	39.500	€ 280	4	€ 40	€ 17.380.000

²⁰ Aanname: iedereen volgt nu een e-learning ter waarde van 100 euro. Dit wordt een opleiding ter waarde van 275 euro.

²¹ Aanname: iedereen volgt nu een e-learning ter waarde van 100 euro. Dit wordt een opleiding ter waarde van 415 euro (de gemiddelde prijs van een DAV1-opleiding).

NB: in deze berekening is geen rekening gehouden met eventuele overgangsbepalingen voor personen die in de praktijk al ervaring hebben opgedaan met het verwijderen van asbest.

Kosten voor opleiders voor het verkrijgen en behouden van erkenning

Naast de kosten voor deelnemers aan opleidingen zijn er ook kosten voor opleiders om te worden erkend. Dit zijn eenmalige kosten voor het verkrijgen van de erkenning (40 uur voor een hoogopgeleide medewerker met een tarief van 65 euro per uur) en eenmaal per drie jaar kosten voor het behouden van de erkenning, inclusief externe audit. De tijdsbestedingen zijn gemiddelden. Wij gaan ervan uit dat het voor nieuwe toetreders meer tijd zal kosten, terwijl het voor huidige opleiders minder tijd kan kosten, zeker wanneer zij al over een vorm van certificering beschikken.

Tabel 22 Kosten voor opleiders voor het verkrijgen en behouden van een erkenning

Activiteit	Aantal opleiders	Uren	Tarief	Externe kosten	Kosten (eenmalig)	Kosten (jaarlijks)
Verzamelen stukken, opstellen procedures voor certificering (eenmalig)	30	40	€ 65		€ 78.000	
Behouden erkenning (1x per 3 jaar inclusief audits)	30	8	€ 65	€ 3.000		€ 35.200 ²²

Kosten opleidingen totaal

Samengevat leiden de bovenstaande kostenposten tot de volgende totale impact:

²² Dit bedrag is een derde van de jaarlijkse kosten van 105.600 euro.

Tabel 23 Totale impact op kosten voor opleidingen door wijziging asbestrichtlijn (eenmalig en jaarlijks, lage en hoge variant)

Kosten	Lage variant	Hoge variant
Eenmalig		
Kosten voor eenmalige e-learning certificaathouders	€ 684.840	€ 684.840
Eenmalige kosten voor examen verwijderaars toepassingen 'basis'	€ 14.080.000	€ 17.380.000
Kosten voor opleiders voor het verkrijgen van erkenning	€ 78.000	€ 78.000
Totaal eenmalig	€ 14.842.840	€ 18.142.840
Jaarlijks		
Per saldo kostendaling door vervallen certificeringsplicht en elke drie jaar examen doen door (huidige) gecertificeerde asbestverwijderaars en DIA's.	€ -2.846.565	€ -948.855
Structurele kosten voor opleiding bij erkende aanbieder, inclusief praktijkdeel (toepassingen 'beperkt')	€ 414.167	€ 591.667
Structurele kosten voor opleiding bij erkende aanbieder, inclusief praktijkdeel (toepassingen 'basis')	€ 6.986.667	€ 8.624.167
Kosten voor opleiders voor het behouden van erkenning	€ 35.200	€ 35.200
Totaal jaarlijks	€ 4.589.469	€ 8.302.179

Bron: Panteia, 2026

3.5 Identificatie/inventarisatie

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over identificatie/inventarisatie van asbest:

Identificatie/inventarisatie

Volgens het Arbobesluit moet eerst een asbestinventarisatie worden gedaan voordat sloopwerkzaamheden worden gedaan waarbij asbest kan vrijkomen, asbest wordt verwijderd of asbest wordt opgeruimd na een incident. Die verplichting geldt niet als de werkzaamheden worden uitgevoerd aan:

- Grondwerken;
- Bouwwerken of objecten van na 1 januari 1994;
- Buizen die deel zijn van het ondergrondse openbare water-, gas-, elektra-, riool of telecomleidingnet;
- Rem- en frictiematerialen;
- Geklemde vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
- Verwarmingstoestellen;
- Beglazingskit in kassen;

- Pakkingen in verbrandingsmotoren, procesinstallaties en verwarmingstoestellen tot 2250 kW;
- Wegen als bedoeld in het Besluit asbestwegen milieubeheer;
- Gas- en elektrotechnische componenten in het gas- en elektriciteitsnet.

De hiervoor genoemde uitzonderingen komen te vervallen, omdat de Richtlijn hiervoor geen ruimte biedt. Wel biedt de Richtlijn ruimte om rekening te houden met bouwwerken of objecten die zijn gebouwd of vervaardigd na het nationale asbestverbod. In Nederland wordt hiervoor 1 januari 1994 aangehouden.

De Richtlijn biedt ruimte om naast de asbestinventarisatie, zoals we die in Nederland kennen, op een andere wijze de informatie te verzamelen die nodig is om veilig te kunnen werken. Dit wordt ingevuld met de verplichting dat een onderzoek moet zijn gedaan naar de aanwezigheid van asbest. Dit wordt asbestidentificatie genoemd. Zo kan er documentatie worden gebruikt waaruit blijkt dat er in een bepaald product of materiaal asbest zit, welke soort asbest en hoeveel. Dat kan in de vorm van oude productinformatie of door het in kaart brengen van de asbesttoepassingen in een installatie of netwerk. Als die informatie er niet is of niet voldoende, dan moet wel een asbestinventarisatie worden gedaan.

Activiteiten

- Nieuwe inventarisaties vinden plaats bij activiteiten/objecten die voorheen onder de uitzonderingen vielen.
- Inventarisaties zijn niet (meer) nodig als de asbesttoepassing op basis van een bronnenboek kan worden geïdentificeerd.

Aannames

- Een inventarisatie wordt uitgevoerd door de eigenaar van een object. De asbestverwijderaar hoeft hier niet zelf bij aanwezig te zijn.
- De kosten van een inventarisatie kunnen variëren, afhankelijk van de situatie. Bijvoorbeeld of er meer bronnen op één locatie moeten worden geïnventariseerd, hoeveel sloop- en breekwerk nodig is om bij de asbestbron te komen, etc. Voor de berekening gaan we uit van gemiddeld 400 euro voor een inventarisatie met monsternamen en analyse in een laboratorium.
- Volgens onze schattingen zijn er jaarlijks 88.400 tot 128.900 inventarisaties nodig.
 - Momenteel worden er al 71.000 inventarisaties per jaar uitgevoerd.
 - Daarmee zijn er 17.400 tot 57.900 inventarisaties per jaar meer nodig dan in de huidige situatie.

Berekening

Op basis van de bovenstaande aannames komen we tot de volgende impact van de nieuwe richtlijn op de inventarisaties (met een hoge en een lage variant):

Tabel 24 Impact op inventarisaties

Variant	Aantal inventarisaties (nieuw)	Kosten per inventarisatie	Totale kosten (per jaar)
Laag	17.400	€ 400	€ 6.960.000
Hoog	57.900	€ 400	€ 23.160.000

3.6 Meldingsplicht

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over de wijzigingen in de meldingsplicht.

Meldingsplicht

Twee dagen voordat werkzaamheden aan asbest worden verricht, moet een melding worden gedaan volgens het Arbobesluit. Maar er geldt een uitzondering voor de werkzaamheden die nu zijn uitgezonderd van de inventarisatieplicht. Door het vervallen van die uitzonderingen, veranderen ook de situaties waarvoor wel en niet een melding moet worden gedaan.

De Richtlijn eist dat voor alle werkzaamheden aan asbest een melding moet worden gedaan. Uitzondering hierop zijn de werkzaamheden in de categorie beperkt. Deze zijn vrijgesteld van de meldingsplicht. Daarnaast zal geen meldingsplicht gelden voor werkzaamheden die als gevolg van een incident of calamiteit moeten worden uitgevoerd. Concreet gaat het dan om een levensbedreigende situatie, het verlenen van medische hulp, situaties waarbij ernstige schade aan gebouwen, goederen of het milieu ontstaat, het uitvoeren van een politietaak en het waarborgen van de levering van nutsvoorzieningen. Ook zal de meldingsplicht niet gelden voor asbestinventarisaties en eindbeoordelingen.

Nieuw is dat de Richtlijn voorschrijft dat bij de melding wordt aangegeven welke werknemers naar verwachting het werk zullen uitvoeren en dat daarbij de diploma's worden verstrekt en de datum van de laatste medische keuring. Zoals bij de opleidingen in [paragraaf 3.4] is beschreven, zal de verplichting over de diploma's eenvoudig worden gemaakt met het register. Er wordt nog gekeken of het ook mogelijk is op deze manier te voorzien in de datum van de laatste medische keuring van de werknemer.

Activiteiten

- Aangezien werkzaamheden aan asbest in het verleden ook al moesten worden gemeld, gaat het alleen om een toename van meldingen bij werkzaamheden die nu nog onder de uitzonderingen voor de meldingsplicht vallen.
- Daarentegen vervalt de meldplicht voor werkzaamheden in de categorie 'beperkt'.
- Het maken van een melding duurt voor alle melders iets langer omdat er meer gegevens moeten worden opgezocht en doorgegeven, namelijk: de registraties van opleidingen en laatste datum van het aanbieden van een medische keuring van het uitvoerend personeel.

Aandachtspunt bij meldingen

Tijdens de interviews bleek dat het voor organisaties vaak lastig zal zijn om te voldoen aan de eis dat de uitvoerend medewerkers bij de melding moeten worden doorgegeven. Vooral in de bouwinstallatie, bij netbeheer en deels bij GWW-activiteiten zijn de uitvoerende medewerkers vaak nog niet bekend per project. Het gaat deels om zeer korte werkzaamheden, waarbij de roosters voor werkzaamheden aan het begin van de dag nog niet bekend zijn. Wanneer een monteur één opdracht heeft afgerond krijgt deze te horen waar de volgende opdracht is. Opdrachten worden daarbij zo efficiënt mogelijk toebedeeld op basis van nabijheid van werk en beschikbaarheid van monteurs. Bij langer lopend werk in de GWW-bouw kunnen de medewerkers per dag verschillen.

Aannames

- Het doen van meldingen door organisaties die dit voorheen nog niet deden vraagt om het correct doorgeven van verschillende details, dit kost bij elkaar per melding naar schatting 15 minuten, inclusief de aanvullende eisen van het doorgeven van de uitvoerende medewerkers.
 - Voor de naar schatting 7.100 projecten van de huidige meldingen die onder de categorie 'beperkt' komen te vallen (zie paragraaf 2.4) vervallen deze activiteiten..
- Projecten waar voorheen wel al meldingen van werden gemaakt duren iets langer (3 minuten = 0,05 uur) vanwege het doorgeven van de details van de uitvoerende medewerkers. We gaan ervan uit dat het matig complexe werkzaamheden zijn, omdat het ook over meerdere medewerkers kan gaan.
- De melding wordt door een middelbaar opgeleid personeelslid gemaakt in een digitaal systeem (tarief: 40 euro).

Berekening

Voor de huidige projecten vervalt voor 7.100 de meldplicht, omdat het projecten in de categorie 'beperkt' worden. Bij de overige 63.900 projecten komt er een extra handeling bij het doorgeven van een melding bij, namelijk het toevoegen van de gegevens van de medewerkers die het werk waarschijnlijk uitvoeren.

Tabel 25 Impact nieuwe richtlijn op meldingen van projecten waar voorheen al melding voor werd gedaan

	Aantal	Tijdsbesteding (uur)	Tarief	Kosten
Meldingen 'beperkt die vervallen'	-7.100	0,25	€ 40	€ -71.000
Aanvullende eisen meldingen	63.900	0,05	€ 40	€ 127.800
Totaal				€ 56.800

Voor projecten die voorheen waren uitgezonderd voor de meldplicht zijn er nieuwe kosten voor het doen van de melding. Omdat het exacte aantal projecten niet bekend is, rekenen we een hoge en een lage variant door. Dit zijn de projecten waarvoor

melding moet worden gemaakt, dus exclusief de projecten in de categorie 'basis' en incidenten/calamiteiten.

Tabel 26 Impact nieuwe richtlijn op projecten die voorheen waren uitgezonderd voor de meldplicht

Variant	Aantal meldingen (nieuw)	Tijdsbesteding (uur)	tarief	Totale kosten (per jaar)
Laag	158.300	0,25	€ 40	€ 1.583.000
Hoog	248.500	0,25	€ 40	€ 2.485.000

3.7 SMART-ns

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over het gebruik van SMART-ns:

SMART-ns

SMART-ns is een nieuw systeem dat moet worden gebruikt om de hoogte van de blootstelling in te schatten voorafgaande aan de sanering. Als alternatief mag ook gebruik worden gemaakt van metingen die specifiek voor het betreffende werk worden uitgevoerd. SMART-ns heeft naast het vaststellen van de hoogte van de blootstelling ook als functie dat duidelijkheid wordt gegeven over de maatregelen die nodig zijn om werknemers daartegen goed te beschermen. Ook geeft het maatregelen aan waarmee de blootstelling zoveel mogelijk kan worden beperkt.

De bedoeling is dat de asbestinventariseerder de feitelijke gegevens over de asbesttoepassingen invoert in SMART-ns. Wanneer de toepassing op basis van identificatie is vastgesteld wordt dit ook ingevoerd. Degene die de werkzaamheden uitvoert, zal vervolgens invullen hoe het werk wordt gedaan. Daarmee worden de blootstelling en de benodigde maatregelen vastgesteld. SMART-ns maakt hiervan een uitdraai, die bij de arbomelding wordt meegestuurd.

Activiteiten

- Gegevens worden door de inventariseerder in SMART-ns ingevoerd.
- Gegevens worden door de uitvoerder in SMART-ns ingevoerd.

Aannames

- Het aantal invoeren in SMART-ns komt overeen met het aantal meldingen.
- De kosten voor de invoer van gegevens in SMART-ns door de inventariseerder zijn verwerkt in de kosten van de inventarisatie.
- Invoer in SMART-ns van informatie over werkwijzen door de partij die de asbest verwijdert kost gemiddeld een kwartier.

Berekening

Het aantal invoeren komt overeen met het totaal aantal meldingen zoals berekend in paragraaf 2.4.3. Omdat het exacte aantal meldingen niet bekend is, gaan wij uit van een hoge en een lage variant.

Tabel 27 Impact gegevensinvoer in SMART-ns door asbestverwijderaars

Variant	Aantal invoeren	Tijdsbesteding	tarief	Totale kosten (per jaar)
Laag	222.200	0,25	€ 40	€ 2.222.000
Hoog	312.400	0,25	€ 40	€ 3.124.000

3.8 Tussentijdse metingen

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over de tussentijdse metingen:

Tussentijdse metingen

Volgens de huidige regelgeving moeten tijdens de werkzaamheden op “gezette tijden” metingen worden gedaan om de naleving van de grenswaarde te waarborgen. Momenteel is onvoldoende duidelijk hoe hieraan invulling moet worden gegeven. Dat leidt tot een beperkte naleving van deze verplichting. De branche gaat een voorstel doen hoe hieraan op een zinvolle en haalbare manier een goede invulling kan worden gegeven. Bijvoorbeeld om het blootstellingsrisico van een asbesttoepassing nauwkeuriger in te kunnen schatten.

Aangezien tussentijdse metingen voorheen al verplicht waren en nog steeds verplicht blijven is dit in feite geen regelwijziging. De exacte invulling van een nieuw voorstel van de branche hoe aan de verplichting op een zinvolle en haalbare manier invulling kan worden gegeven is nog niet bekend. Daarmee is er op dit onderdeel ook nog geen doorrekening te maken.

Aandachtspunt: tussentijdse meting praktisch niet mogelijk

Tijdens de interviews zijn we ingegaan op het feit dat er op dit moment nog beperkt tussentijdse metingen worden uitgevoerd en hoe dit in de praktijk beter zou kunnen. In sectoren zoals het netbeheer zijn er talloze kortdurende projecten per dag waarbij er mogelijk asbest wordt verwijderd. Gelet op de korte duur van de projecten (soms slechts enkele minuten) is een tussentijdse meting niet mogelijk, zeker niet als er luchtmetingen moeten worden gedaan. Het uitvoeren van de meting duurt namelijk langer dan de werkzaamheden zelf. Ook geven stakeholders aan dat er onvoldoende capaciteit is bij laboratoria die de metingen kunnen uitvoeren om tijdig bij grote aantallen projecten te zijn. Deze aandachtspunten kunnen worden geadresseerd in het uitwerken van een haalbare invulling voor de tussentijdse metingen.

3.9 Eindbeoordelingen

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over de eindbeoordelingen:

Eindbeoordelingen

Na afloop van de werkzaamheden moet worden vastgesteld dat de locatie veilig kan worden gebruikt. De Richtlijn stelt daaraan geen nieuwe eisen. De bestaande regelgeving koppelt de eisen aan de eindbeoordeling aan de risicoklassen (1, 2 en 2A).

Omdat de risicoklassen komen te vervallen en de nieuwe regelgeving uitgaat van onderscheid in de categorieën basis, beperkt en uitgebreid, worden de eisen aan de eindbeoordeling daaraan gekoppeld.

Voor de categorie beperkt kan het bedrijf dat de werkzaamheden heeft gedaan zelf de eindbeoordeling doen. Dit is vergelijkbaar met de huidige eisen voor werkzaamheden in risicoklasse 1.

Voor de categorieën basis en uitgebreid moet een onafhankelijke instelling de eindbeoordeling doen. Dit is altijd een visuele beoordeling en een luchtmeting als het een binnenruimte is. De luchtmeting hoeft in de categorie basis niet te worden gedaan als de taakblootstelling tijdens het werk lager was dan 10.000 vezels/m³.

De nieuwe situatie komt er dan zo uit te zien:

Categorie beperkt	Categorie basis	Categorie uitgebreid
Visuele beoordeling door bedrijf dat asbest verwijdert	<i>Binnen:</i> <ul style="list-style-type: none"> Onafhankelijke visuele beoordeling Luchtmeting indien blootstelling > 10.000 vezels per m³ 	<i>Binnen:</i> <ul style="list-style-type: none"> Onafhankelijke visuele beoordeling Luchtmeting Kleefmonsters
	<i>Buiten:</i> Onafhankelijke visuele beoordeling	

Activiteiten

- Voor projecten in de categorie ‘beperkt’ voert de uitvoerder zelf een visuele inspectie uit.
- Voor projecten in de categorieën ‘basis’ en ‘uitgebreid’ wordt volgens de eerste versie van de nieuwe richtlijn een eindbeoordeling uitgevoerd door een onafhankelijke externe beoordelaar.
 - Een medewerker van de saneerder ontvangt en begeleidt de beoordelaar.
- Een externe controleur brengt kosten in rekening voor de eindbeoordeling (in die kosten zijn ook reistijd en reiskosten verrekend).
- In tabel 28 zijn de kosten en tijdsbestedingen per metingstype weergegeven. Deze zijn bepaald op basis van deskresearch bij aanbieders van metingen en beoordelingen.

Tabel 28 Kosten en tijdsbesteding op locatie voor eindbeoordelingen

Metingstype	Gemiddelde kosten	Tijdsbesteding asbestverwijderaar
Visuele beoordeling (NEN-2990)	€150–€250	15 minuten
Luchtmeting (NEN-2990, op dit moment alleen risicoklasse 2)	€350–€650	3–4,5 uur (15–25 min opbouw + 2–4 uur meting + 10–20 min afbouw)
Oppervlakmeting (kleefmonsters)	€40–€80 per monster	20–40 min

Bron: Panteia, 2025 op basis van deskresearch bij aanbieders van asbestinventarisaties en -eindbeoordelingen.

Vanuit verschillende stakeholders is er een verzoek gedaan om de conceptrichtlijn aan te passen. De wens is daarbij dat een groter deel van de eindbeoordelingen mag worden gedaan door de uitvoerder zelf, ook in de categorie ‘basis’. Om een beeld te geven van de impact van deze voorgestelde wijziging van de conceptrichtlijn, rekenen we twee scenario’s door:

1. Een scenario waarbij alle eindbeoordelingen bij verwijderingen van toepassingen onder ‘basis’ onafhankelijk moeten gebeuren.
2. Een scenario waarbij de eindbeoordelingen voor verwijderingen in het kader van werkzaamheden aan het gas-, water- of elektriciteitsnetwerk en in de industrie door een gekwalificeerde persoon namens de uitvoerder zelf mogen worden uitgevoerd.

Aannames

Bij de berekeningen maken wij de volgende aannames

- Voor projecten in de huidige risicoklasse 1 gaan wij ervan uit dat:
 - Er al visuele beoordelingen door de uitvoerder plaatsvinden.
 - Er meer onafhankelijke visuele eindbeoordelingen plaatsvinden (zie 2.4.1)
 - Er minder luchtmetingen en metingen met kleefmonsters plaatsvinden (zie 2.4.1)
- Voor de projecten waarvoor momenteel nog geen meldingsplicht geldt, gaan wij ervan uit dat er op dit moment geen onafhankelijke eindbeoordelingen plaatsvinden. Aangezien er geen meldingen worden gemaakt, vinden er ook geen inventarisaties plaats. Het is dus onbekend in welke risicoklasse de verwijderingen plaatsvinden. Op basis van gesprekken met de betrokken branches, gaan wij ervan uit dat het in alle gevallen gaat om verwijderingen in risicoklasse 1, waarvoor nu alleen een visuele inspectie door een verwijderaar is vereist.
- Voor een visuele eindbeoordeling door de uitvoerder zelf rekenen wij 5 minuten.
 - Omdat er mogelijk aanvullende eisen komen als de uitvoerder zelf de eindbeoordeling mag uitvoeren bij asbestverwijderingen in het kader van werkzaamheden aan het gas-, water- of elektriciteitsnetwerk en asbestverwijderingen in de industrie, rekenen wij deze tijd wel door bij die activiteiten.

- Voor een onafhankelijke visuele eindbeoordeling rekenen we gemiddeld 200 euro aan kosten voor de beoordelaar en 15 minuten voor de tijd van de uitvoerder.
- Voor een (onafhankelijke) luchtmeting rekenen wij gemiddeld 500 euro aan kosten voor de beoordelaar en 3,5 uur aanvullend op de visuele beoordeling.
- Voor de metingen met kleefmonsters rekenen wij gemiddeld 60 euro aan kosten voor de beoordelaar. Dit houdt in dat er gemiddeld 1 tot 2 monsters worden genomen. We rekenen geen aanvullende tijd, omdat wij ervan uitgaan dat de kleefmonsters tegelijk met een luchtmeting kunnen worden genomen.

Berekening

Door de veranderingen in eisen aan eindbeoordelingen verandert er het volgende voor de 71.000 projecten waarvoor nu al een meldplicht geldt en waar dus ook eindbeoordelingen plaatsvinden:

Tabel 29 Impact nieuwe richtlijn op eindbeoordelingen bij projecten waarvoor momenteel al meldingen worden gemaakt

Verschil met oude eindbeoordelingen	Aantal	Tarief	Uren	Tarief	Totale kosten
Toename onafhankelijke visuele beoordeling	5.700	€ 200	0,25	€ 40	€ 1.197.000
Afname luchtmetingen	-30.500	€ 500	3,5	€ 40	€ -19.520.000
Afname kleefmonsters	-4.200	€ 60	-	€ 40	€ -252.000
Totaal					€ -18.575.000

Nieuwe eindbeoordelingen, scenario 1

Voor de verwijderingen van toepassingen bij projecten die nu zijn vrijgesteld van de meldplicht rekenen we eerst door wat de impact is als alle toepassingen onder 'basis' onafhankelijk visueel worden beoordeeld. Dit zou betekenen dat het grootste deel van de beoordelingen onafhankelijk moet plaatsvinden (tabel 30), terwijl een relatief kleiner deel door de uitvoerder zelf kan worden beoordeeld. We gaan er daarbij van uit dat de beoordelingen door de uitvoerder zelf niet meer tijd kosten dan op dit moment al het geval is.

Tabel 30 Onafhankelijke visuele eindbeoordelingen bij projecten die nu nog zijn vrijgesteld van meldplicht (scenario: alle toepassingen onder 'basis' moeten onafhankelijk visueel worden beoordeeld)

Onafhankelijke visuele beoordeling	Aantal	Tarief	Uren	Tarief	Totale kosten
Laag	684.400	€ 200	0,25	€ 40	€ 143.724.000
Hoog	963.700	€ 200	0,25	€ 40	€ 202.377.000

Nieuwe eindbeoordelingen, scenario 2

Als verwijderingen in het kader van nutsvoorzieningen en in de industrie door de uitvoerder zelf kunnen worden beoordeeld, zou dit ervoor zorgen dat er veel minder onafhankelijke beoordelingen nodig zijn. Deze zijn dan (vrijwel) alleen nog van toepassing voor de projecten in de installatiebranche en in het auto-onderhoud (tabel

31). De meeste eindbeoordelingen kunnen door de uitvoerders zelf worden gedaan. Daarbij rekenen wij wel met tijd voor een eindbeoordeling door de uitvoerder (5 minuten), omdat hier mogelijk aanvullende eisen aan zitten (tabel 32).

Tabel 31 Onafhankelijke visuele eindbeoordelingen bij projecten die nu nog zijn vrijgesteld van de meldplicht (scenario: verwijderingen voor nutsvoorzieningen en industrie vinden door uitvoerder zelf plaats)

Onafhankelijke visuele beoordeling	Aantal	Externe kosten	Uren	Tarief	Totale kosten
Laag	11.700	€ 200	0,25	€ 40	€ 2.457.000
Hoog	44.400	€ 200	0,25	€ 40	€ 9.324.000

Tabel 32 Visuele eindbeoordelingen door uitvoerder bij projecten die nu nog zijn vrijgesteld van de meldplicht (scenario: verwijderingen voor nutsvoorzieningen en industrie vinden door uitvoerder zelf plaats)

Visuele eindbeoordeling door uitvoerder	Aantal	Externe kosten	Uren	Tarief	Totale kosten
Laag	818.900	Nvt	0,083	€ 40	€ 2.729.667
Hoog	1.128.300	Nvt	0,083	€ 40	€ 3.761.000

3.10 Afzettingen en waarschuwingsborden

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over afzettingen en waarschuwingsborden:

Afzettingen en waarschuwingsborden

Volgens de Richtlijn moet de plek waar werkzaamheden aan asbest worden gedaan worden afgebakend en moeten waarschuwingsborden zijn geplaatst. De werkplek mag alleen toegankelijk zijn voor werknemers die daar werkzaamheden moeten doen. Als er sprake is van een mogelijke overschrijding van de grenswaarde, moet dat ook op een waarschuwingsbord worden aangegeven.

Volgens het huidige Arbobesluit gelden nu al verplichtingen rondom gevarenczones. Dat zijn plekken waar werknemers kunnen of worden blootgesteld aan kankerverwekkende (of mutagene) stoffen, waaronder asbest. Zo moet worden voorkomen dat de gevarenczone kan worden betreden door anderen dan de werknemers die daar moeten werken en moeten waarschuwingssignalen aanwezig zijn. In de Arboregeling zijn deze eisen verder uitgewerkt.

Voor asbest wordt in de Arboregeling aangevuld dat waarschuwingsborden moeten worden aangebracht met de aanduiding dat er sprake is van asbestgevaar en dat de gevarenczone moet zijn afgezet met een afzetlint.

Activiteiten

- Organisaties die asbest bewerken of verwijderen moeten borden en linten inkopen (voor zo ver ze deze nog niet hebben).
- Asbestverwijderaars moeten linten ophangen en borden neerzetten bij het verwijderen van asbest.

Aannames

- Aangenomen mag worden dat de 250 tot 300 gecertificeerde asbestsaneerders reeds in het bezit zijn van linten en borden.
- Van de overige organisaties is het niet bekend hoeveel reeds met specifieke borden en linten voor asbestverwijdering werken.
- Het is niet bekend hoeveel lint en hoeveel borden er aangekocht moeten worden. Daarom stellen wij het volgende:
 - De huidige niet-gecertificeerde organisaties moeten gemiddeld 3 borden per organisatie kopen. Daarin is meegenomen dat een deel van de organisaties al borden heeft, dat veel organisaties maar één bord nodig hebben en andere organisaties meer borden.
 - De kosten per bord zijn 30 euro.
 - De gekochte borden hebben een afschrijftermijn van vijf jaar.
 - De huidige niet-gecertificeerde organisaties moeten gemiddeld 5 rollen met afzetlint per jaar kopen. Daarin is meegenomen dat een deel van de organisaties nu al linten koopt, dat veel organisaties minder lint nodig hebben en andere organisaties meer linten nodig hebben.
 - De kosten per rol lint zijn 30 euro.
- Voor het plaatsen van borden en ophangen van linten wordt geen extra tijd berekend. Wij gaan ervan uit dat de werkplek ook in het verleden al werd veiliggesteld.

Berekening

Op basis van de bovenstaande aannames hebben wij de kosten doorberekend voor zowel de hoge als de lage variant van het aantal bedrijven dat asbest verwijdert. Dit zijn de aantallen bedrijven exclusief de 250 tot 300 huidige gecertificeerde asbestverwijderaars.

Tabel 33 Kosten aankoop waarschuwborden (afschrijftermijn: 5 jaar)

Variant	Aantal organisaties	Aantal borden per organisatie	Prijs per bord	Totale kosten	Kosten p/jr (obv afschrijftermijn 5 jaar)
Laag	4.100	3	30	369.000	€ 73.800
Hoog	8.700	3	30	783.000	€ 156.600

Tabel 34 Kosten aankoop afzetlinten (jaarlijks)

Variant	Aantal organisaties	Aantal rollen lint per organisatie	Prijs per rol	Totale kosten (jaarlijks)
Laag	4.100	5	€ 30	€ 615.000
Hoog	8.700	5	€ 30	€ 1.305.000

3.11 Medische keuring

Het ministerie van SZW schrijft het volgende over de medische keuring die verplicht moet worden aangeboden aan werkzame personen die in aanraking komen met asbest:

Medische keuring

Volgens de Richtlijn moet iedere werknemer die wordt blootgesteld aan asbest in de gelegenheid worden gesteld een medische keuring te ondergaan. Dit was ook al een verplichting volgens de eerdere Richtlijn voor risicoklasse 2, zij het dat die niet elke drie jaar verplicht werd gesteld. Nieuw is wel dat de datum van de laatste medische keuring ook moet worden opgegeven bij de melding.

Volgens het Arbobesluit geldt het aanbieden van een medische keuring op dit moment alleen voor RK2(A). Om te voldoen aan de Richtlijn wordt de regelgeving aangepast zodat de verplichting geldt voor alle werknemers die worden blootgesteld aan asbest. Het aanbieden van een medische keuring houdt een specifiek onderzoek van de borstkas in en moet elke drie jaar worden herhaald, zolang de blootstelling duurt. Als de keuring daartoe aanleiding geeft, moeten maatregelen worden genomen.

Activiteiten

- Personen die nu nog niet verplicht een medische keuring kregen aangeboden, kunnen gebruik maken van de mogelijkheid zich medisch te laten keuren, inclusief een onderzoek aan de borstkas.
 - Een keuring vindt een keer per drie jaar plaats.

Aannames

- De medische keuring wordt op dit moment al aangeboden aan personen die in risicoklasse 2 of 2A werkten. Wij gaan ervan uit dat dit dus iedereen is die momenteel gecertificeerd is.
- In de huidige wet- en regelgeving voor werken met gevaarlijke stoffen is opgenomen dat iedereen die aan gevaarlijke stoffen *kan* worden blootgesteld voor de eerste keer dat diegene wordt blootgesteld in de gelegenheid wordt gesteld een keuring te ondergaan. Dit geldt dus op dit moment ook al voor de niet-gecertificeerde branche.
 - Wat voor asbest aanvullend is, is de gelegenheid de keuring met onderzoek van de borstkas elke 3 jaar te ondergaan.

- Aangezien het in de nieuwe richtlijn om een periodiek terugkerende controle gaat, in plaats van een eenmalige controle, rekenen wij met de volledige kosten voor een controle als nieuwe jaarlijkse kosten.
- Niet iedereen wil zich medisch laten keuren. Een deel van de werkenden zal in de praktijk maar weinig met asbest in aanraking komen, zelfs wanneer zij hier wel voor zijn opgeleid. Wij gaan ervan uit dat circa 75 procent van de werkzame personen die met asbest werken van de mogelijkheid gebruik maakt.
- Voor standaardkeuringen staat 30–45 min per medewerker.
 - Wij rekenen 2 uur om daarmee ook enige reistijd mee te kunnen nemen.
- Kosten voor een medische keuring. Een standaard PAGO / asbest-keuring (consult + spirometrie + rapport) kost €90 tot €200. Standaard + urine of extra lab: €110 – €260. Persluchtkeuring (inspanningstest + uitgebreid consult + rapport): €200 – €450.²³
 - Wij rekenen met gemiddeld €150 voor een medische keuring.

Berekening

Op basis van de bovenstaande aannames berekenen wij de effecten van het aanbieden van een medische keuring als volgt:

Tabel 35 Kosten aanbieden van medische keuring aan medewerkers die met asbest werken (aanname: 75% van de medewerkers die momenteel niet gecertificeerd zijn)

Variant	Aantal personen	Uren	Tarief	Kosten keuring	Totale kosten (p/3 jr)	Kosten per jaar
Hoog	26.625	2	€ 40	€ 150	€ 6.123.750	€ 2.041.250
Laag	32.250	2	€ 40	€ 150	€ 7.417.500	€ 2.472.500

3.12 Conclusie: volledige effecten

Wanneer wij alle toe- en afnames in kosten uit de vorige paragrafen bij elkaar optellen, komen wij uit op de totale impact. Daarbij maken wij onderscheid tussen eenmalige kosten en jaarlijks terugkerende kosten. Bij de jaarlijks terugkerende kosten maken wij bovendien onderscheid tussen twee scenario's op basis van de keuzes die worden gemaakt ten aanzien van de eindbeoordelingen.

Enmalige kosten

De eenmalige kosten van de implementatie van de nieuwe asbestrichtlijn komen uit op 25,7 tot 39,3 miljoen euro (tabel 36). Daarbij merken wij op dat dit gaat om een doorrekening van de conceptrichtlijn en dat deze aantallen dus nog niet definitief zijn.

²³ Kosten zijn bepaald op basis van deskresearch bij aanbieders van dergelijke medische keuringen.

Tabel 36 Eenmalige kosten door nieuwe richtlijn asbest

	Lage variant	Hoge variant
Aanvraag vergunning	€ 1.748.700	€ 3.618.000
Bewijs van naleving	€ 9.140.560	€ 17.564.560
Opleidingen	€ 14.842.840	€ 18.142.840
Totaal	€ 25.732.100	€ 39.325.400

Bron: Panteia, 2026

Jaarlijkse kosten

Vanwege de twee scenario's voor de eindbeoordelingen, geven we ook twee scenario's voor de jaarlijkse kosten. Allereerst het scenario waarbij er bij alle projecten met toepassingen onder 'basis' een onafhankelijke eindbeoordeling moet plaatsvinden.

In het scenario zoals dat op dit moment in de conceptrichtlijn wordt geschetst zouden de jaarlijkse kosten uitkomen op 160 tot bijna 256 miljoen euro (tabel 37).

Tabel 37 Scenario 1: Jaarlijkse kosten door nieuwe richtlijn asbest (onafhankelijke eindbeoordeling bij alle projecten onder 'basis')

	Lage variant	Hoge variant
Bewijs van naleving	€ 16.770.640	€ 30.766.281
Opleidingen	€ 4.589.469	€ 8.302.179
Inventarisatie	€ 6.960.000	€ 23.160.000
Meldingsplicht	€ 1.639.800	€ 2.541.800
SMART-ns	€ 2.222.000	€ 3.124.000
Tussentijdse metingen	€ -	€ -
Eindbeoordelingen	€ 125.149.000	€ 183.802.000
Afzettingen en waarschuwborden	€ 688.800	€ 1.461.600
Medische keuring	€ 2.041.250	€ 2.472.500
Totaal	€ 160.060.959	€ 255.630.360

Bron: Panteia, 2026

In het tweede scenario mogen uitvoerders zelf een visuele eindbeoordeling uitvoeren bij projecten aan gas-, water-, riolerings- en elektriciteitsnetten en in de industrie. Wanneer wij hiermee rekening houden, komen de jaarlijkse kosten door de invoering van de conceptrichtlijn uit op 21,5 tot 66,3 miljoen euro (tabel 38).

Tabel 38 Scenario 2: Jaarlijkse kosten door nieuwe richtlijn asbest (eindbeoordeling door uitvoerder zelf bij nutsvoorzieningen en industrie)

	Lage variant	Hoge variant
Bewijs van naleving	€ 16.770.640	€ 30.766.281
Opleidingen	€ 4.589.469	€ 8.302.179
Inventarisatie	€ 6.960.000	€ 23.160.000
Meldingsplicht	€ 1.639.800	€ 2.541.800
SMART-ns	€ 2.222.000	€ 3.124.000
Tussentijdse metingen	€ -	€ -
Eindbeoordelingen	€ -13.388.333	€ -5.490.000
Afzettingen en waarschuwborden	€ 688.800	€ 1.461.600
Medische keuring	€ 2.041.250	€ 2.472.500
Totaal	€ 21.523.626	€ 66.338.360

Bron: Panteia, 2026

Bijlage 1 Geconsulteerde partijen

Tabel 39 Geconsulteerde partijen voor de markt- en impactanalyse

Type organisatie	Organisatie
Bestaande saneerders	5 organisaties gesproken (anoniem)
Organisaties die (mogelijk) vergunningplichtig worden	6 organisaties gesproken (anoniem)
Brancheorganisatie	VERAS, branchevereniging voor sloopaannemers en asbestverwijderingsbedrijven
Brancheorganisatie	Vereniging voor Verwijdering van Toxische en Gevaarlijke Bouwmaterialen (VVTB)
Brancheorganisatie	Verenigd Industrie overleg inzake regelgeving omtrent Asbest en schadelijke vezels (VIA)*
Brancheorganisatie	Netbeheer NL**
Brancheorganisatie	Vereniging voor Onderzoek en Advies Milieugevaarlijke stoffen (VOAM)
Brancheorganisatie	Bouwend Nederland*
Brancheorganisatie	Techniek Nederland**
Brancheorganisatie	OnderhoudNL*
Brancheorganisatie	Evidens
Brancheorganisatie	Fenelab
Brancheorganisatie	Vereniging van Asbestverwijderende Bedrijven (VAVB)
Brancheorganisatie	Vereeniging van Automobielandenherstellers en Cover Ondernemingen (VACO), mede namens Bond Van Automobiellhandelaren en Garagehouders (BOVAG)*
Certificerende instelling	DNV
Certificerende instelling	Ascort examencommissie
Certificerende instelling	IBEX
Certificerende instelling	TUV Nord Nederland B.V.
Opleidingsinstituut	BME-opleidingen
Opleidingsinstituut	HCM
Opleidingsinstituut	Westpoort
Toezichthouder	Omgevingsdienst NL
Toezichthouder	Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
Overig	Rijkswaterstaat (voor inzage in LMA)

* Naast een persoonlijk gesprek ook via e-mail om input gevraagd.

** Meerdere persoonlijke gesprekken en input gevraagd via e-mail.

Bijlage 2 Toelichting enquête

- Op verzoek van Panteia hebben de volgende organisaties de enquête eind september 2025 onder hun leden/netwerk verspreid: Veras, VVTB, Evidens, VAVB, Bouwend Nederland, Techniek Nederland, OnderhoudNL, Fenelab, VIA, Netbeheer NL, VOAM, Ascet en Aedes.
- De organisaties hebben zelf de meest geijkte wijze van uitnodigen gehanteerd, bijvoorbeeld via directe mailings of door de uitnodiging via nieuwsbrieven te verspreiden. Ook hebben via deze kanalen rappels plaatsgevonden.
- Vanwege initieel teleurstellende respons is het verzoek tot deelname nogmaals verspreid door Bouwend Nederland, Techniek Nederland en OnderhoudNL via hun sociale media.
- Uiteindelijk leverden deze oproepen 225 respondenten op, als volgt verdeeld over de verschillende activiteiten:

Activiteit	Respons
Aannemer/schilder/Breed aanbod diensten/renovatie	40
Advies/inventarisatie/toezicht/controle	50
Asbestsaneerder	32
Gebouwbeheer/woningcorporaties	3
Grondverzet	1
Industrie	13
Netbeheerders	8
Ondergrondse infra/riolering	18
Installatiebranche	60
Totaal	225

- Voor Netbeheerders en industrie was de respons voldoende om in de analyses mee te werken. Voor de installatiebranche leverde de input vooral indicatieve aanknopingspunten op. Voor de overige branches was de respons te beperkt om conclusies aan te verbinden. Dit kwam mede door het feit dat een deel van de respondenten zelf niet met asbest werkt. Daardoor was de respons op vragen over werkzaamheden met asbest te beperkt.

